

BDK s.c.

ROK ZAŁ. 1992

BIURO ARCHITEKTONICZNO - URBANISTYCZNE

10-686 OLSZTYN, ul. Wilczyńskiego 25E/221

tel./fax (089) 541-42-24

e-mail: biuro@bdk.olsztyn.pl

NIP 739-020-51-26

P-510571498

arch. arch.: Janusz Dubowik, Marian Kopliński, Szymon Zabokrzecki

GMINA PŁOŚNICA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

CZĘŚĆ I – SZA

UWARUNKOWANIA I DIAGNOZA STANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr Rady Gminy w Płośnicy z dnia w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płośnica, wraz z rysunkiem:

- Nr 1 „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

- tekst wyróżniony czcionką Arial stanowi dotychczasową treść, pozostawioną w dokumencie studium
- tekst wyróżniony czcionką *Times New Roman (kursywą)* stanowi zmianę w treści dokumentu studium

Olsztyn, 2015r.

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Gł. Projektant

mgr inż. arch. Marian Kopliński
(POIU Nr G-083/2002)

Projektanci

mgr inż. planowania przestrzennego Celina Ślęczek
mgr inż. gospodarki przestrzennej Michał Sobieraj

Opracowanie graficzne

mgr inż. planowania przestrzennego Celina Ślęczek
mgr inż. gospodarki przestrzennej Michał Sobieraj

Opracowanie wykonano w:

Biurze Architektoniczno - Urbanistycznym "BDK" s.c.

10-686 Olsztyn, ul. Wilczyńskiego 25E/221

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Gł. Projektant

mgr inż. Michał Sobieraj

(wpisany na listę POIU G-291/2012)

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP

1. Informacje formalne.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	
2. Informacje merytoryczne.....	5
 II. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.....	7
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenów oraz pozycja gospodarcza gminy	7
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.....	13
3. Uwarunkowania przyrodnicze i stan środowiska.....	14
3.1. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.....	14
3.2. Budowa geologiczna.....	15
3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.....	16
3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.....	22
3.5. Surowce naturalne.....	30
3.6. Szata roślinna.....	32
3.7. Siedziska i ostoje zwierząt.....	32
3.8. Klimat.....	33
3.9. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	34
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej..	41
4.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.....	46
4.2. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków.....	47
4.3. Stanowiska archeologiczne.....	50
4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.....	51
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.....	52
5.1. Sfera społeczna.....	52
5.2. Sfera produkcyjna.....	72
6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	81
6.1. Zagrożenie powodziowe.....	81
6.2. Zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.....	81
6.3. Zagrożenia dla jakości powietrza.....	84
6.4. Zagrożenia akustyczne.....	85
6.5. Inne zagrożenia.....	86
7. Stan prawny gruntów.....	87
8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.....	88
9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.....	89
10. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.....	89
11. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	89
12. Stan systemów komunikacji.....	90
12.1. Komunikacja drogowa.....	90
12.2. Komunikacja kolejowa.....	91
13. Stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.....	92
13.1. Gospodarka wodno – ściekowa.....	92
13.2. Gazownictwo.....	96

13.3. Energetyka ciepła.....	97
13.4. Elektroenergetyka.....	97
13.5. Energetyka wiatrowa.....	98
13.6. Telekomunikacja.....	98
13.7. Melioracje i urządzenia wodne.....	98
13.8. Gospodarka odpadami.....	101
14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....	102
15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	103
 Spis tabel	 105
Spis rysunków.....	106
Spis załączników graficznych	108
Materiały wykorzystane przy sporządzaniu studium.....	109

WSTĘP

1. Informacje formalne.

1.1. Podstawa prawna.

Podstawę prawną opracowania stanowią:

- a) uchwała nr XI/55/2008 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 29 stycznia 2008 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońska,
- b) ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z póź. zm.),
- c) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

1.2. Podstawa prawna zmiany studium:

- a) uchwała nr VI/32/21/2015 Rady Gminy Płońska z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska,*
- b) uchwała nr IX/46/35/2015 Rady Gminy Płońska z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska,*
- c) ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.),*
- d) rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).*

2. Informacje merytoryczne.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska zostało sporządzone w 2000 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 15 z 1999 r., poz. 139 z póź. zm) i uchwalone uchwałą Nr XV/29/2000 Rady Gminy w Płońnicy z dnia 26 października 2000r.

Obecna zmiana studium sporządzona została w trybie obowiązującej od 11 lipca 2003r. ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zmianami).

Zakres opracowania jest zgodny z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Opracowanie jest wykonane w formie tekstowej i graficznej. Część tekstową stanowi niniejszy tekst zatytułowany: „Gmina Płońnica. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Część I-sza. Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego” wraz z rysunkiem nr 1: „Gmina Płońnica. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego. Rysunek nr 1. Skala 1:25000” oraz „Gmina Płońnica. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Część II-ga. Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wraz z rysunkiem nr 2: „Gmina Płońnica. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki zagospodarowania przestrzennego. Rysunek nr 2. Skala 1:25000”.

Tekst został ujęty redakcyjnie stosownie do wymagań określonych przepisami art. 10 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

II. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie, uzbrojenie terenów oraz pozycja gospodarcza gminy.

Gmina Płośnica położona jest w południowo-zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego w Powiecie Działdowskim. Graniczy od północy z gminą Rybno, od strony wschodniej z gminą Działdowo, od strony południowej - z gminą Kuczbork (powiat żuromiński, województwo mazowieckie) a od strony zachodniej z gminą Lidzbark. Gmina Płośnica zajmuje powierzchnię 16 323km², co stanowi około 17% powierzchni powiatu działdowskiego. Siedzibą gminy jest wieś Płośnica. Na terenie gminy znajduje się 15 sołectw: Gralewo, Gródki, Gruszka, Jabłonowo, Mały Łęck, Murawki, Niechłonin, Płośnica, Prioma, Przełęk, Rutkowice, Skurpie, Turza Mała, Wielki Łęck, Zalesie.

Rysunek 1. Gmina Płośnica.

źródło: strona internetowa: <http://www.plosnica.pl>

Do najważniejszych szlaków komunikacyjnych na terenie gminy należy droga wojewódzka nr 544 Przasnysz – Mława – Działdowo - Brodnica. Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa nr E-65 relacji Warszawa – Działdowo - Gdańsk, przechodząca przez północną część gminy Płońsk.

Gmina Płońsk jest gminą wiejską, o charakterze rolniczym, z gospodarką silnie zdominowaną przez rolnictwo indywidualne, bez rozwiniętego przemysłu. Dominacja funkcji rolniczej wynika z uwarunkowań przyrodniczo-glebowych, z istniejącej tradycji gospodarki rolnej i istniejącego potencjału gospodarstw rolnych indywidualnych.

Pozycja gospodarcza gminy:

Tabela 1. Struktura dochodów gminy na przestrzeni ostatnich lat (2005-2007)

kształtowała się następująco:

Rok 2007	
Dochody ogółem	12.364.760,03
Dochody własne	3.026.605,94
W tym: udziały w podatku stanowiące dochód budżetu państwa	931.440,35
Subwencje	5.775.393,00
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone	2.879.213,50
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień	2.167,13
Dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień między jednostkami	2.000,00
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	679.380,46
Rok 2006	
Dochody ogółem	11.418.838,83
Dochody własne	2.748.303,45
W tym: udziały w podatku stanowiące dochód budżetu państwa	836.302,36
Subwencje	5.259.713,00
Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone	2.575.011,20
Dotacje celowe na zadania zrealizowane na podstawie porozumień	2.000,00
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	616.017,34
dotacje celowe otrzymane z funduszy celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji własnych	40.000,00
dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji własnych	20.055,75
Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów inwestycyjnych	157.738,09
Rok 2005	
Dochody ogółem	10.197.308,00

dochody własne	2.531.062,00
w tym: udziały w podatkach stanowiące dochód budżetu państwa	586.597,00
subwencje	4.683.080,00
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone	1.421.518,00
dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień	8.616,00
dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne	444.650,00
dotacje celowe na zadania własne pochodzące z innych źródeł	5.477,00
środki na dofinansowanie własnych inwestycji gminnych pochodzące z innych źródeł (ZPORR, budżet państwa, SAPARD)	1.095.105,00
Wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	7.800,00

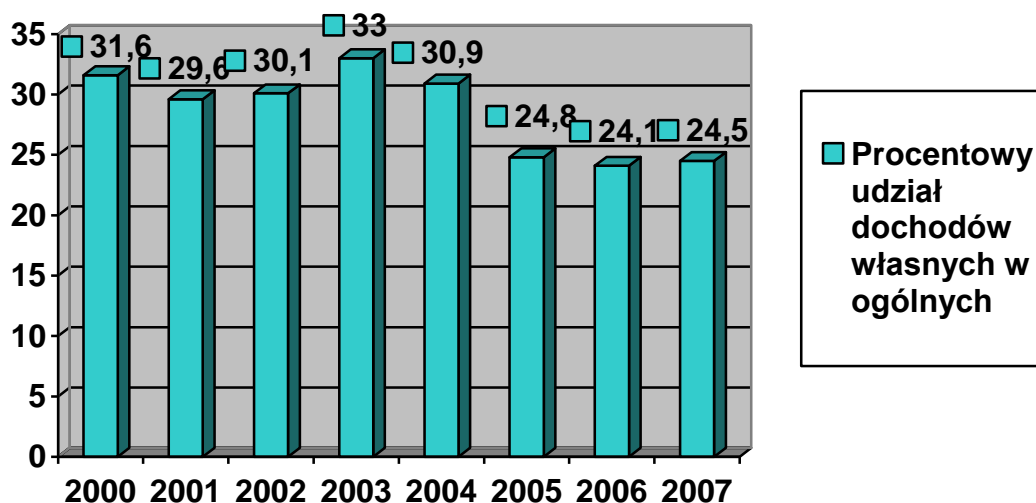
źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie.

Dochody własne gminy za 2007rok:

Dochody własne budżetu gminy w 2007r. stanowią 24,5% ogólnie wykonanych dochodów budżetowych, z tego:

- udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – 931.440,35zł
- podatek rolny- 495.770,65zł
- podatek od nieruchomości -1.014.263,89zł
- podatek leśny-69.049,70zł
- podatek od środków transportowych- 83.957,28zł
- podatek opłacony w formie karty podatkowej-3.776,00zł
- podatek od czynności cywilnoprawnych- 56.402,00zł
- opłata skarbową- 25.451,40zł
- podatek od spadków i darowizn-3.808,00zł
- podatek od posiadania psów- 468,00zł
- dochody z majątku gminy- 106.681,42zł
- dochody za wydawanie pozwoleń na sprzedaż alkoholu- 64.036,33zł
- wpływy z opłaty administracyjnej za czynności urzędu- 3.400,00zł
- pozostałe dochody-168.100,92zł

Rysunek 2. Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach gminy Płońnica na przestrzeni lat: 2000-2007.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie.

Na podstawie powyższego wykresu można zauważyć, że udział dochodów własnych w dochodach ogólnych od trzech lat (2005-2007) utrzymuje się na podobnym poziomie ale jest niższy o około 5-8% niż w latach 2000-2004. Dochody gminy na tle powiatu i województwa warmińsko-mazurskiego nie należą również do wysokich. Pokazuje to poniższa tabela:

Tabela 2. Dochody gminy na tle powiatu działdowskiego i województwa warmińsko – mazurskiego w 2007 roku:

Jednostka terytorialna	Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach gminy	Dochody na 1 mieszkańca w zł
gmina Działdowo	53,8	2 125,85
miasto Działdowo	33,6	2 445,14
gmina Iłowo-Osada	18,8	2 626,04
gmina Lidzbark	31,5	2 103,74
gmina Płońnica	24,5	2 123,07
gmina Rybno	31,1	2 451,63
powiat działdowski	36,2	2 259,03
województwo warmińsko-mazurskie	44,6	2 551,06

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie

Kondycja finansowa gminy jest słaba. Udział dochodów własnych w dochodach gminy ogółem jest co prawda wyższy niż w gminie Iłowo-Osada (o 5,7%) ale znaczna dysproporcja uwidacznia się porównaniu ze średnią dla powiatu i województwa: udział dochodów własnych dochodach gminy ogółem jest niższy o 11,7% niż w powiecie działdowskim i o blisko 20,1% niż w województwie warmińsko-mazurskim. Dochody na jednego mieszkańca są niższe niż średnia w województwie ale porównywalne z dochodami w gminie Działdowo.

Znaczną pozycję po stronie dochodów gminy stanowią w budżecie Płońnicy, podobnie jak w budżetach większości gmin wiejskich, środki pochodzące z subwencji oraz z budżetu państwa w postaci dotacji celowych. Wielkość tej kwoty w 2007r. sięgnęła 75,5% dochodów ogólnych. Dla porównania w powiecie działdowskim udział subwencji i dotacji celowych w dochodach ogólnych wynosił w 2007r. - 60,6%.

Pomimo, że gmina Płońnica należy do gmin typowo rolniczych, udział podatku rolnego w dochodach gminy ogółem wynosi jedynie 4%. Natomiast udział tego podatku w dochodach własnych gminy wynosi 16,4%. Pomimo więc relatywnie wysokich dochodów z rolnictwa nie są one tak wysokie, aby pozwoliły gminie funkcjonować bez pomocy finansowej państwa.

W ramach uzyskiwanych dochodów gmina decyduje o rozmiarach i strukturze wydatków budżetowych. Wykonanie dochodów wg działów w 2007r. przedstawia się następująco:

Tabela 3. Wydatki zrealizowane w 2007r. wg działów.

Dział	Nazwa działu	Wykonanie w zł	Udział wydatków z poszczególnych działów w ogólnych wydatkach zrealizowanych w %
1	2	3	4
010	Rolnictwo i łowiectwo	455.066,36	3,97
600	Transport i łączność	168.690,48	1,47
700	Gospodarka mieszkaniowa	43.243,71	0,38
710	Działalność usługowa	10.080,00	0,09
750	Administracja publiczna	1.519.814,41	13,27
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	21.873,00	0,19
752	Obrona Narodowa	967,13	0,01

754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	151.528,33	1,32
756	Dochody od osób fizycznych prawnych i innych jednostek	18.426,28	0,16
757	Obsługa długu publicznego	55.333,34	0,48
801	Oświata i wychowanie	4.910.863,76	42,90
851	Ochrona zdrowia	59.860,83	0,52
852	Pomoc Społeczna	3.231.481,01	28,22
854	Edukacyjna Opieka Wychowawcza	237.306,69	2,07
900	Gospodarka Komunalna i Ochrona środowiska	258.316,55	2,26
921	Kultura i ochrona Dziedzictwa Kulturowego	297.627,16	2,60
926	Kultura fizyczna i sport	9.772,18	0,09
	OGÓŁEM	11.450.251,22	100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Płońska za rok 2007”.

Największym obciążeniem dla budżetu gminy są wydatki ponoszone na oświatę i wychowanie (42,9%) oraz pomoc społeczną (28,22%), w dalszej kolejności na administrację publiczną (13,27%).

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

Do czynników jakie wpłynęły na kształtowanie się sieci osadniczej rejonu Działdowa, a tym samym okolic Płońska należy wymienić przede wszystkim wpływy kultury niemieckiej. Natomiast ogniwa tej sieci stymulował układ najdawniejszych szlaków drogowych, przepraw rzecznych oraz formy produkcji rolnej. Kolonizacja tych ziem przez Zakon Krzyżacki w XIV wieku, lokowanie majątków na prawie chełmińskim - pierwszym prawie miejskim, dała początek czytelnemu układowi przestrzennemu, który funkcjonuje do dziś, a zmieniały się w nim jedynie rangi ogniw w zależności od ośrodków władzy świeckiej i duchownej.

W części gminy na północ od Wkry - Działdówki, dokąd dotarła kolonizacja niemiecka, funkcjonują duże zwarte ośrodki wiejskie powstałe przy majątkach ziemskich, zarządzanych w różnych okresach historycznych przez Niemców, Żydów, Polaków.

Natomiast na południe od Wkry istnieją duże zwarte wsie składające się wyłącznie z zabudowań gospodarstw indywidualnych.

Prawie wszystkie wsie posiadają podobną konstrukcję przestrzenną, obudowanego wrzeciona z placem wiejskim pośrodku. Założenia te w wielu wypadkach zostały już zdeformowane nową zabudową, zatarł się pierwotny rysunek urbanistyczny miejscowości.

Przemiany zachodzące w sieci osadniczej są minimalne i można tu mówić głównie o utrwalaniu stanu istniejącego. Funkcjonujące do niedawna ośrodki gospodarki wielkoobszarowej spowodowały rozwój ośrodków wiejskich, powiększenie substancji mieszkaniowej i usługowej. Likwidacja państwowej gospodarki rolnej spowodowała regres w rozwoju wielu jednostek.

Pozytywną cechą sieci osadniczej w gminie jest znaczna koncentracja zabudowy w ośrodkach, prawie całkowity brak zabudowy kolonijnej. Są to cechy, które pozwalają na przekształcenia strukturalne na wsi - tworzenie gospodarstw wielkoobszarowych, wyposażenie wsi w infrastrukturę techniczną i społeczną.

3. Uwarunkowania przyrodnicze i stan środowiska.

3.1. Ukształtowanie i formy powierzchni ziemi.

Mapa rzeźby gminy Płońsk jest bogata z racji położenia na styku różnych krain geograficznych. Wyraźnie wyodrębnione są tu następujące jednostki geomorfologiczne:

a) Wysoczyzna morenowa falista.

Obejmuje ona centralną i południową część gminy wyniesioną od około 145,0 do około 195,0m npm. Jest to typ rzeźby z okresu zlodowacenia środkowopolskiego, gdzie ostrość form została zatarta przez zjawiska peryglacjalne i postglacjalne. Procesy te przyczyniły się do wyrównania pierwotnej rzeźby terenu, która obecnie posiada charakter lekko falistej, miejscami prawie płaskiej równiny o nachyleniu powierzchni lokalnie przekraczającym 5%. Powierzchnię wysoczyzny urozmaicają nadbudowujące ją formy pochodzenia glacialnego – niewysokie (5-10m) wzgórza moreny czołowej o łagodnie nachylonych zboczach, a także formy pochodzenia fluwioglacialnego w postaci pagórków i wzgórz kemowych oraz ozów o wysokościach względnych sięgających 15 do 20m i zróżnicowanych nachyleniach zboczy.

Powierzchnię wysoczyzny charakteryzują również formy dolinne pochodzenia fluwialnego i fluwialno-denudacyjnego powstałe wskutek działalności budującej lub niszczącej rzek. Największą formą dolinną jest tu dolina rzeki Wkry posiadająca szerokie i płaskie dno, ograniczone wyraźnie zaznaczoną morfologicznie krawędzią, położona na wysokości od ok. 140,0 do 145,0 m npm.

b) Równina sandrowa.

Obejmuje ona niewielki obszar części północno- zachodniej gminy. Pod względem morfologicznym stanowi ona prawie płaską powierzchnię (lokalne spadki powyżej 20%), wzniesioną od ok. 145,0 do 165,0 m npm. Genetycznie obszar ten stanowi część dużej powierzchni sandrowej związanej z odpływem wód sprzed czoła lądolodu bałtyckiego. Odpływ sandrowy wystąpił na wcześniej uformowanej rzeźbie powodując nierównomierne jej zasypanie, o czym świadczy płat wysoczyzny morenowej występujący w formie otańca ponad powierzchnią zasypania sandrowego. Płaski obszar równiny sandrowej urozmaicają niewielkie obniżenia

i zagłębienia bezodpływowe pochodzenia wytopiskowego oraz głównie płytko wcięte w powierzchnię doliny rzeczne (Welu i Płońniczanki).

3.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym omawiany obszar położony jest w obrębie Synklinarium Brzeźnego (synklinarium warszawskie) wypełnionego utworami kredy, trzeciorzędowymi oraz utworami czwartorzędowymi.

Miąższość utworów czwartorzędu wynosi około 80-100 m. Podścielają je utwory trzeciorzędowe o miąższości 250-300 m. Miąższość jest zmienna z uwagi na zaburzenia glacitektoniczne utworów pliocenu. Miąższości miocenu i oligocenu osiągają wartości po około 100 m.

Strop utworów mezozoicznych znajduje się na głębokości około 380 m, a ich spąg na głębokości około 2500 m.

Wśród utworów występujących na terenie gminy do głębokości 4,5 m wyróżnia się:

Utwory plejstoceny:

- utwory lodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego wykształcone w postaci glin piaszczystych i piasków gliniastych przeważnie twardestwicznych, występujące płaskami na powierzchni, bądź płytko w podłożu na całym obszarze gminy,
- utwory lodowcowe, wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego wykształcone w postaci piasków różnoziarnistych i żwirów z otoczkami o miąższości ponad 4,5 m, budujące kemy, ozy, morenę czołową oraz sandry w centralnej i południowej części gminy,
- utwory lodowcowe zlodowacenia bałtyckiego wykształcone w postaci piasków, pospółek i żwirów z wkładkami gliny o miąższości ponad 4,5 m występujące w gminie Gralewo,
- utwory wodnolodowcowe zlodowacenia bałtyckiego wykształcone w postaci piasków grubych, średnich i żwirów o zmiennej miąższości występujące w północno-zachodniej części gminy.

Opisane utwory plejstoceny są gruntami nośnymi i nie stanowią ograniczeń w bezpośrednim posadowieniu budynków.

Utwory holocenyckie:

- rzeczne i bagienne utwory występujące w dnach dolin rzecznych i obniżeniach, reprezentowane przez torfy, namuły, piaski drobne i średnie z domieszką części organicznych. Są to grunty słabonośne o dużej ściśliwości, nie skonsolidowane, o dużej pojemności wodnej, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia budynków.

3.3. Wielkość i jakość zasobów wodnych.

a) Wody podziemne.

Zgodnie z podziałem regionalnym wg B. Paczyńskiego (Atlas hydrologiczny Polski 1995r.), obszar gminy Płońnica znajduje się w I hydrogeologicznym regionie północnomazowieckim. Na jej obszarze zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych i związane są z występowaniem zasobów wód podziemnych należących do Głównych Zbiorników Wód Podziemnych GZWP nr 214 Działdowo oraz GZWP nr 215 Subniecka Warszawska. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Obszar Gminy Płońnica położony jest w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych –

- a) GZWP nr 214 Działdowo i
- b) GZWP nr 215 Subniecka Warszawska.

GZWP 214 Działdowo występuje w utworach czwartorzędowych i reprezentuje typ zbiorników o charakterze ośrodka porowo – mieszanym (międzymorenowy i dolin kopalnych).

GZWP 215 Subniecka Warszawska występuje w utworach trzeciorzędowych i ma porowy charakter ośrodka.

Zbiornik GZWP 214 Działdowo posiada wyznaczony obszar ochrony zbiornika. Na całkowitej powierzchni zbiornika objętego obszarem ochrony, wyróżniono obszar

najwyższej ochrony (ONO), który obejmuje powierzchnię 1 650 km² oraz obszar wysokiej ochrony (OWO) obejmujący powierzchnię 140 km². Zróżnicowanie obszaru zbiornika warunkuje możliwości zagospodarowania terenu poszczególnych gmin położonych w zasięgu GZWP 214. Zbiornik posiada zróżnicowaną miąższość warstwy wodonośnej i przedstawia się ona następująco:

- na poziomie przypowierzchniowym wynosi: 10 – 20 m;
- na poziomie międzymorenowym wynosi: 20 – 40 m;
- na poziomie spągowym wynosi: 20 – 60 m.

W granicach zbiornika GZWP 215 położona jest niemal cała Gmina Płońska, za wyjątkiem jej północnej części.

Wody gruntowe.

W wyniku analizy rzeźby terenu i materiałów geologicznych, na terenie gminy wyróżniono 2 zasadnicze obszary o różnych warunkach występowania wód gruntowych.

1) Obszar, w obrębie którego wody gruntowe tworzą ciągły swobodny poziom.

Wody gruntowe utrzymują się w przepuszczalnych utworach czwartorzędowych (holoceńskich i plejstocenieńskich) o dobrych warunkach infiltracyjnych, budujących dna dolin i obniżeń oraz powierzchnie równiny sandrowej i fragmenty wysoczyzny morenowej. Wody gruntowe utrzymują się tu głównie w przepuszczalnych osadach piaszczystych oraz miejscami w gruntach organicznych. Wody holoceńskie występujące w dnach dolin kontaktują się z wodami plejstocenieńskimi na obszarze sandru oraz wysoczyzny i są ze sobą hydrostatycznie związane, tworząc jeden poziom o wahaniach okresowych uzależnionych od stanu wody w rzekach. Ze wzrostem odległości od dolin zmniejsza się zależność wahań zwierciadła wody gruntowej, które w większym stopniu uzależnione są od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych. Głębokość występowania zwierciadła wody tej strefy wiąże się z hipsometrią terenu i waha się w granicach od kilkudziesięciu cm do ponad 4,0 m od powierzchni terenu.

Najpłytsze występowanie zwierciadła wody gruntowej związane jest z holoceńskimi aluwiami w obrębie dna dolin rzecznych i obniżeń, gdzie zwierciadło wody układa się na głębokości z reguły mniejszej niż 2,0 m, a lokalnie bezpośrednio od powierzchni terenu w formie podmokłości.

Na obszarach pozadolinnych (sandru i wysoczyzny) zwierciadło wody zalega w osadach plejstoceniowych na ogół głębiej niż 2,0 m od powierzchni terenu i w miarę wzrostu wysokości bezwzględnych obniża się do głębokości większej niż 4,0 m wykazując ścisłą zależność od konfiguracji terenu.

2) Strefa obszarów, gdzie występują wody gruntowe o zwierciadle nieciągłym lub o ciągłości ulegającej zakłóceniom.

Zasięg tej strefy związany jest z występowaniem od powierzchni (bądź płytko w podłożu) utworów o słabszej przepuszczalności i gorszych warunkach infiltracyjnych, tj. glin zwałowych budujących znaczną część wysoczyzny morenowej. Występowanie zwierciadła wody w glinach zwałowych związane jest z przewarstwieniami piaszczystymi występującymi na różnych głębokościach (wody śródglinowe o zwierciadle napiętym).

Woda w tej strefie może utrzymywać się również w formie wierzchowek występujących w stropie glin blisko powierzchni terenu, zwłaszcza na obszarach płaskich o utrudnionym odpływie wód opadowych. Okresowe wahania zwierciadła wody gruntowej w obrębie omawianej strefy mogą być dość znaczne i są głównie uzależnione od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych.

b) Wody powierzchniowe.

Teren gminy Płońnica położony jest w obrębie dorzecza rzeki Narwi i rzeki Drwęcy. Dział wód powierzchniowych pomiędzy tymi dorzeczami przebiega w przybliżeniu równoleżnikowo kulminacją wzniesień na obszarze wysoczyzny morenowej.

Dorzecze Narwi – obejmuje przeważającą część gminy: centralną i południową w zlewni rzeki Wkry-Działdówki. Odpływ wód powierzchniowych z tego terenu skierowany jest za pośrednictwem niewielkich cieków i rowów do rzeki Wkry. Zlewnia Wkry-Działdówki na terenie gminy charakteryzuje się niewielkimi nachyleniami powierzchni oraz niezbyt gęstą siecią dolinek bocznych i kierunków koncentracji okresowych spływów powierzchniowych, dlatego też obszar ten wyróżnia się niezbyt dobrymi warunkami odwodnienia.

Dorzecze Drwęcy – obejmuje północną część obszaru gminy, skąd odpływ wód skierowany jest generalnie w kierunku zachodnim do rzeki Wel. Głównym lewobrzeżnym dopływem Welu jest rzeka Płońniczanka wpływająca w km 57+700.

Płońniczanka płynie przez teren gminy na odcinku od km 0+900 do km 15+660. Źródła rzeki znajdują się na wysokości wsi Rutkowice. Całkowita długość rzeki wynosi 15,7 km, a jej powierzchnia 90,9 km². Ogólny kierunek biegu rzeki SE - NW - SW - NW, a spadek podłużny wynosi około 2,2%.

Powierzchnia zlewni charakteryzuje się niewielkimi deniwelacjami, co utrudnia jej odwadnianie zwłaszcza na obszarze równiny sandrowej.

Wodność gminy charakteryzują:

- rzeki i kanały o długości 28,76 km i powierzchni lustra wody 3,16 ha,
- rowy główne stale lub okresowo prowadzące wodę o długości 219,007 km i powierzchni lustra wody 10,95 ha oraz zbiorniki wodne o niewielkich powierzchniach lustra wody: około 0,5 ha w Gródkach, około 4,0 ha w Rutkowicach, Zalesiu.

Cieki powierzchniowe na terenie gminy:

Wkra – Działdówka jest prawobrzeżnym dopływem Narwi. Jej długość wynosi 249,1 km, w tym w granicach województwa warmińsko-mazurskiego – około 70km. Zlewnia zajmuje powierzchnię 5322,1km². Wkra w górnym biegu nosi nazwę Nida, w okolicy Działdowa i Płońnicy zwana jest Działdówką, a od Żuromina do ujścia nazywana jest Wkrą. Od Działdowa płynie w kierunku południowo-zachodnim, a na wysokości wsi Zakrzewo zmienia kierunek na północny zachód tworząc kształt rozwartej litery "U".

Rzeka bierze początek w zmeliorowanych bagnach na wschód od jeziora Kownatki. Dolina rzeki w wielu miejscach pocięta jest gęstą siecią rowów melioracyjnych i występują tu liczne doły potorfowe.

Wkra przepływa przez mezoregion Wzniesienia Mławskie, należący do makroregionu Nizina Północnomazowiecka. W województwie warmińsko – mazurskim rzeka płynie przez tereny powiatów nidzickiego i działdowskiego.

W granicach gminy Płońska, dolina rzeki Wkry-Działdówki, na odcinku od km 190+ 100 do km 203+00, posiada kształt wydłużony o nieregularnych konturach. W środkowej i dolnej części doliny wykształca się wyraźna niecka po śladzie prakoryta rzeki, która tu występuje pod postacią łąch i zagłębień terenowych. Spadek podłużny doliny do spadku rzeki wynosi 0,3 do 0,35%.

Spadki poprzeczne doliny mają kierunek do rzeki i kanału Młyńskiego. Lokalnie występują spadki w kierunku do istniejących rowów, które mają swoje ujście do rzeki Wkry Działdówki. Średnia szerokość doliny wynosi około 1km. Doliny w przeważającej części budują torfy o zmiennej głębokości zalegania. Są to torfy niskie, średnio i dobrze rozłożone. Jedynie na pobrzeżach oraz w pewnych partiach w rejonie wsi Wielki Łęck występują większe obszary o glebach mineralnych.

Rzeka Wkra na odcinku od km 190+100 do km 195+900 stanowi południowo-zachodnią granicę gminy. Również odcinek od km 202+300 do 203+00 stanowi fragment wschodniej granicy pomiędzy gminą Płońnica a gminą Działdowo. Trasa rzeki jest uregulowana, charakteryzuje się bardzo długimi kilkukilometrowymi odcinkami prostymi. Linia brzegowa rzeki jest regularna, bez zróżnicowań. Ten "efekt" osiągnięto w wyniku regulacji, tworząc sztuczne koryto, monotonne krajobrazowo. Koryto posiada szerokość od 12,0 do 14,0 m, a jego głębokość wynosi od 2,0 do 3,0m.

Brzegi rzeki są trwałe, porośnięte trawami z niewielkimi wyrwami. Starorzecza są zupełnie odcięte i w większości zarastają, gdzieś tam tworząc oczka wodne. Szata roślinna jest tu bardzo uboga; brzegi porastają trawy: mozga, manna, turzyce. Krzewy występują sporadycznie. W całej dolinie zróżnicowanie roślinności jest niewielkie.

W km 202+700 do rzeki uchodzi prawostronnie Kanał Młyński. Zlewnia rzeki Wkry przy ujściu Kanału Młyńskiego posiada powierzchnię 633,0 km².

Największymi dopływami na w/w obszarze są: rów "C" - lewy dopływ o powierzchni 23,5 km² i rów "D" - dopływ prawy o powierzchni zlewni 5,8 km².

Rzeka Wel jest lewobrzeżnym dopływem Drwęcy o długości 98,5 km i powierzchni zlewni 810,1 km². Źródło rzeki znajdują się w strefie brzeżnej Garbu Lubawskiego, w pobliżu miejscowości Bartki. Wel przepływa przez szereg jezior. Największym dopływem Welu jest Płońniczanka.

Rzeka przepływa przez następujące mezoregiony: Garb Lubawski i Równinę Urszulewską, a przy ujściu przez Dolinę Drwęcy, należące do makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie. W górnym i środkowym biegu zlewnia Welu zbudowana jest z glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych, miejscami występują torfy, w dolnym biegu – gliny zwałowe, mady, piaski i żwiry rzeczne.

W strukturze użytkowania terenu dominują grunty orne, na mniejszym obszarze występują lasy iglaste i mieszane oraz użytki zielone.

Wel przepływa przez teren powiatów: ostródzkiego, działdowskiego i nowomiejskiego.

Przez teren gminy Płońska rzeka Wel płynie odcinkiem o długości 1,9km.

Rzeka Wel była regulowana na odcinku od Ciborza do Grabacza na początku lat 70-tych. Regulacja polegała na pogłębieniu i poszerzeniu rzeki z jednoczesnym umocnieniem skarp. Szerokość dna na odcinku do ujścia Płońniczanki wynosi 7,0 m, spadek dna od 0,15‰ do 0,35‰, nachylenie skarp wynosi 1:2. Od tego czasu rzeka była sporadycznie konserwowana. Jej brzegi są obecnie w znacznym stopniu zadrzewione i w dużej mierze odzyskała charakter naturalnego cieku.

Rzeka Płońniczanka jest lewobrzeżnym dopływem Welu o długości 15,1 km i powierzchni zlewni 90,9 km². Rzeka przepływa przez teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Płynie przez mezoregion – Równinę Urszulewską, należącą do makroregionu – Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie.

Płońniczanka przepływa przez teren powiatu działdowskiego, gminę Płońska. Na terenie gminy znajduje się odcinek od km 0+900 do źródeł w km 15+660, tj. długości 14,76 km.

Dolina rzeki Płońniczanki jest obszarem stosunkowo płaskim o niewielkich deniwelacjach. W bezpośrednim sąsiedztwie rzeki w tarasie zalewowym występują gleby wytworzone z torfowisk niskich mszysto-turzycowych i turzycowych. Głębokość złóż torfowych w dolinie rzeki jest bardzo różna i wynosi od 45cm do 250cm. Torfy zalegają na podłożu mineralnym. W nielicznych miejscach od głębokości 140-160 cm torf zalega na gytii. Miejscami na obrzeżach dolin (dopływu) i w nielicznych partiach środkowych występuje torf w wierzchniej warstwie namulny. Gleby torfowe użytkowane są jako łąki bądź pastwiska. W wyższych partiach doliny występują gleby wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków gliniastych.

Obszar źródłowy Płońniczanki położony jest na gruntach Zakładu Rolnego w Rutkowicach. Są to tereny w przeszłości zmeliorowane (rowy systemu podsiękowego), najniższe partie terenu są podmokłe z oczkami wodnymi. Teren ten, zwłaszcza oczka wodne, jest zarośnięty roślinnością bagienną, krzakami łązy i olchą.

Powierzchnia zlewni obszaru źródłowego wraz z systemem melioracyjnym wynosi około 9,6 km².

Rzeka na całej długości została uregulowana, regulację przeprowadzono w latach siedemdziesiątych pogłębiając, odmulając i poszerzając rzekę.

Naturalne zbiorniki wodne:

- W miejscowości Gródki znajdują się pozostałości po stawach rybnych. Są one zlokalizowane około 100m od drogi asfaltowej Działdowo-Lidzbark. Przy samej drodze znajduje się niewielkie źródło i oczko wodne. Stawy zarośnięte są olchą, roślinnością bagienną.
- W Zalesiu znajduje się płytki naturalny zbiornik wodny o powierzchni 2,9 ha, zasilany wodami gruntowymi i spływem powierzchniowym. Brzegi zarośnięte moczarką kanadyjską i częściowo tatarakiem. Od strony zachodniej zabudowania wsi Zalesie usytuowane są bardzo blisko brzegu, a ogrodzenia wchodzi w wodę. Brzegi i woda są zanieczyszczone różnymi odpadami (śmieciami) i spływami powierzchniowymi.
- We wsi Skurpie znajdują się trzy małe stawy wiejskie. Pomiędzy dwoma zlokalizowano ujęcie wiejskie wraz z hydrofornią. Intensywna eksploatacja studni nr I może spowodować przenikanie zanieczyszczeń z tych stawów do ujęcia wody. Wszystkie te stawy są bardzo zanieczyszczone i niezbędne wydaje się ze względu na eksploatację ujęcia ich pogłębienie i oczyszczenie.

Na terenach gminy powstały również niewielkie stawy rybne na gruntach prywatnych w Turzy Małej, Jabłonowie i Gródkach.

3.4. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna.

a) Gleby i ich wykorzystanie.

Gleby na terenie gminy Płońnica wykorzystywane są przede wszystkim dla celów rolniczych. Z ogólnej powierzchni 16 323 ha użytki rolne zajmują 12 425ha, a więc 76,1% areалу gminy. Niezależnie od formy gospodarowania, gleba pozostaje nadal podstawowym warsztatem produkcji zbożowej, owocowej, paszowej lub drzewnej.

Struktura użytkowa gruntów w gminie wg stanu na 1.01.2008r. przedstawia się następująco:

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Płońnica (wg danych z 1 stycznia 2008r.).

Wyszczególnienie	Pow. ogółem w ha	% ogólnej powierzchni gminy
Pow. ogólna gminy	16323	100
Użytki rolne	12425	76,1
w tym:		
- grunty orne	9320	57,1
- sady	13	0,08
- łąki	1849	11,3
- pastwiska	856	5,2
- grunty rolne zabudowane	301	1,8
- grunty pod rowami	86	0,5
Użytki leśne i grunty zadrzewione i zakrzewione	3176	19,5
Tereny zabudowane i zurbanizowane	463	2,8
w tym m.in.:		
- tereny mieszkaniowe	11	0,1
- tereny komunikacyjne	441	2,7
Grunty pod wodami	43	0,3
Nie użytki	216	1,3

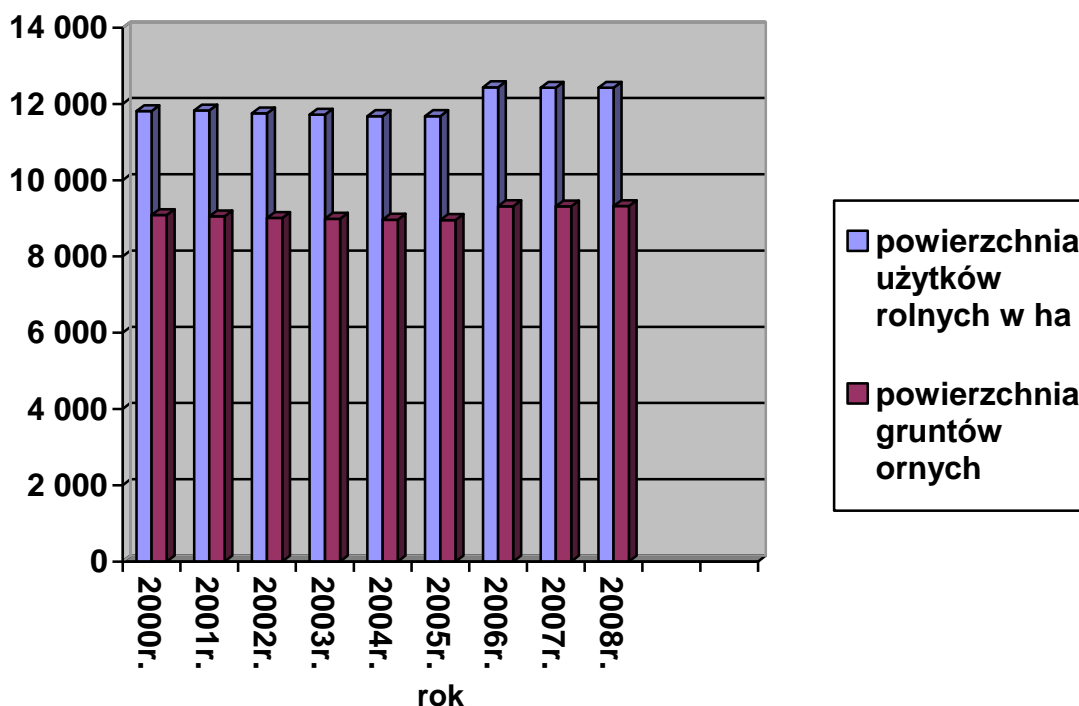
źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońnicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Charakterystykę wykorzystania gleb można podsumować następująco w porównaniu do powiatu działdowskiego i woj. warmińsko-mazurskiego:

- znacznie wyższy udział użytków rolnych,
- znacznie wyższy udział gruntów ornych,
- sady na poziomie równie nie znaczącym w bilansie ogólnym,
- udział użytków zielonych łącznie, wyższy niż w powiecie działdowskim o blisko 5%, natomiast na poziomie średniej dla województwa,
- prawie o 10% niższy udział lasów w powierzchni gminy w stosunku do średniej dla powiatu i ponad 11% niższy w stosunku do średniej dla województwa.

Największe zwarte kompleksy użytków rolnych występują w środkowej części gminy, w pasie Płońnica- Skurpie i w południowej od Gródek po Niechłonin.

Rysunek 3. Powierzchnia użytków rolnych na terenie gminy Płońnica w latach 2000-2008.

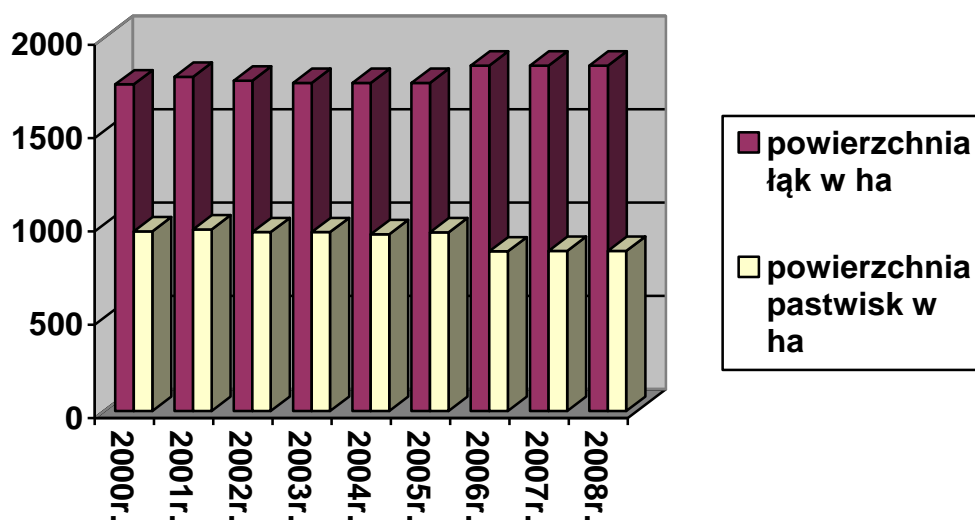

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońnicy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Z obserwacji na przestrzeni lat 2000-2005 wynika, że ilość użytków rolnych nieznacznie malała, natomiast ilość gruntów ornych utrzymywała się na podobnym poziomie. W stosunku do 2005r., w 2006r. obserwujemy nagły wzrost powierzchni użytków rolnych o 757ha. W ramach w/w wzrostu można zaobserwować wzrost ilości gruntów ornych (o 364 ha). Ilość sadów utrzymuje się na podobnym poziomie.

Z poniższego wykresu wynika, że w 2006r. zmniejszyła się ilość pastwisk o ok.100ha oraz wzrosła powierzchnia łąk – również o ok. 100ha. Od trzech lat (2006-2008) powierzchnia łąk i pastwisk utrzymuje się na podobnym poziomie. Rysunki nr 3 i 4 potwierdzają rolniczy charakter gminy.

Rysunek 4. Powierzchnia łąk i pastwisk na terenie gminy Płońska w latach 2000-2008.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońcy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Znaczny udział w użytkach rolnych gminy mają użytki zielone. Są to obszary związane z doliną Welu, Wkry- Działdówki oraz Płońniczanki.

Klasyfikacja bonitacyjna gleb.

Warunkiem przydatności gleb jest klasyfikacja gleboznawcza. W Płońcy w strukturze gruntów ornych wg klasyfikacji bonitacyjnej występują następujące gleby:

Tabela 5. Struktura gruntów ornych (wg danych z 2008r.).

Klasa bonitacyjna gleby	Powierzchnia w (ha)	Udział procentowy
gleby klasy I i II	-	-
gleby klasy IIIa	177,7477	1,91%
gleby klasy IIIb	802,4965	8,60%
gleby klasy IVa	2607,96	27,95%
gleby klasy IVb	2342,653	25,11%
gleby klasy V	2659,322	28,51%
gleby klasy VI	738,977	7,92%

RAZEM	9329,157	100%
--------------	-----------------	-------------

źródło: Starostwo Powiatowe w Działdowie, Wydział Geodezji.

Na terenie gminy Płońska nie występują w ogóle grunty klasy I i II. Dominują grunty orne klas: IVa, IVb i V.

Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej obliczona przez IUNG Puławy, mierzona sumą wskaźników: bonitacji gleb, rzeźby terenu, klimatu, stosunków wilgotnościowych, jest dla obszaru gminy niezbyt wysoki.

Kompleksy glebowo-rolnicze

Gmina Płońska leży w regionie glebowo-rolniczym Działdowsko-Nidzickim. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gm. Płońska są następujące:

Tabela 6. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Płońska.

Kompleksy przydatności rolniczej	Struktura w %
Grunty orne	100
2 - pszenney dobry	3,1
4 - żytni bardzo dobry	20,7
5 - żytni dobry	37,7
6 - żytni słaby	30,6
7 - żytni bardzo słaby	6,6
8 - zbożowo-pastewny mocny	0,8
9 - zbożowo-pastewny słaby	0,5
Użytki zielone	
2 z – średnie	87,4
3 z - słabe i bardzo słabe	12,6

źródło: opracowanie własne.

Około $\frac{1}{3}$ gruntów ornych to gleby żyzne wytworzone z piasków gliniastych mocnych na płytkiej glinie lekkiej i z glin lekkich, całkowite oraz z piasków gliniastych mocnych, piasków gliniastych mocnych pylastych, bądź piasków gliniastych mocnych przechodzących płytko w piaski gliniaste lekkie na średnio głębokiej glinie lekkiej. Gleby te należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego (4) z małym udziałem kompleksu pszenney dobrego (2) i kompleksu zbożowo pastewnego mocnego (8).

Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i pszenney dobrego w bardziej zwartych obszarach występują w rejonie Płończy, wsi Mały Łęck, Skurpie, Wielki Łęck, Przełęk, Gródki oraz w części południowej w rejonie Niechłonna, Gruszki i Jabłonna.

Gleby kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego występują lokalnie w rejonie wsi Przełęk Duży oraz wokół rozległego obniżenia w rejonie wsi Niechłonin-Zalesie. Opisane obszary predysponowane są do rozwoju gospodarki rolnej w kierunku żytnio-ziemniaczanym, a nawet pszenno-żytnim.

Większość gleb, około $\frac{2}{3}$ w grupie gleb dobrych, stanowią gleby o niższych walorach użytkowych – mniej żyzne. Wytworzone są one z piasków gliniastych lekkich na glinie średnio głębokiej, z piasków gliniastych mocnych na piaskach gliniastych lekkich oraz z piasków gliniastych lekkich, lokalnie pylastych na piaskach luźnych, miejscami na żwirach piaszczystych i gliniastych.

Gleby te wymagają stałego intensywnego nawożenia, a na znacznych przestrzeniach nawodnienia. Występują one w zwartych rozległych kompleksach w rejonie wsi Skurpie, Rutkowice i Jabłonowo, Niechłonin, Zalesie oraz w postaci łąk w rejonie wsi Płońska, Wielki Łęck, Gródki.

Zakres upraw na tych obszarach jest ograniczony. Korzystne są uprawy żytnio-ziemniaczane, a zwłaszcza ziemniaczane.

Wśród gleb uważanych obecnie za marginalne dla rolnictwa przeważają gleby kl. V lokalnie IV b wytworzone z piasków słabogliniastych podścielonych średnio zagęszczonymi piaskami luźnymi, lokalnie żwirami piaszczystymi oraz z piasków gliniastych lekkich podścielone płytko piaskami luźnymi, rzadziej słabogliniastymi, zaliczane do kompleksu żytniego słabego (6). Są to gleby stosunkowo żyzne, ale plony uzyskiwane z nich w dużym stopniu uzależnione są od ilości i rozkładu opadów. Wskazane jest wykorzystanie tych gleb pod uprawy paszowe lub pod zalesienia.

Gleby kl. VI piaszczyste, ubogie i zbyt suche zaliczane do kompleksu żytniego bardzo słabego (7) występują w gminie sporadycznie, na stosunkowo niewielkich obszarach, głównie w południowej części gminy. Gleby te mogą być wykorzystywane na cele pozarolnicze, przede wszystkim pod zalesienia.

Wśród gleb wypełniających obniżenia i doliny przeważają gleby torfowe, rzadziej murszowe i czarne ziemie. Są to gleby IV kl. użytków zielonych o średniej wartości, które powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu jako łąki i pastwiska.

Wartość gleb torfowych zwłaszcza w dolinie Działdówki obniżona jest przez liczne wyrobiska torfowe, obszary te mają jednak duże znaczenie przyrodnicze i powinny pozostać bez przekształceń.

b) Gospodarka leśna.

Według geobotanicznego podziału Polski W. Szafera lasy gminy Płońska należą do Krainy Mazowiejskiej, okręg północno-mazowiecki.

Największą powierzchnię zajmują lasy na siedlisku lasu mieszanego świeżego porastające na glebach brunatnych i bielcowych o głębokim poziomie wód gruntowych. Dominującym elementem górnego piętra lasów jest sosna oraz świerk z domieszką dębu, brzozy i osiki. W podszyciu występuje tu m.in. jałowiec, czeremcha, leszczyna.

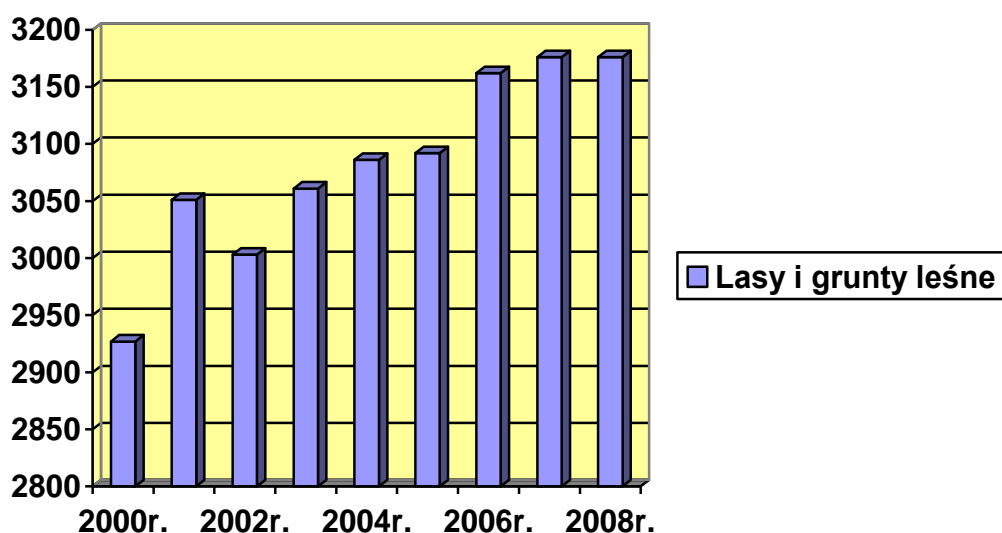
Lasy na siedlisku boru świeżego występują na glebach bielcowych, o głębokim poziomie wód gruntowych. W drzewostanie dominuje sosna z domieszką brzozy. Podszycie tych lasów jest dość ubogie.

Lasy na siedlisku lasu mieszanego, miejscami świeżego porastają gleby brunatne, o poziomie wód gruntowych w zasięgu systemu korzeniowego. W drzewostanie występuje sosna, dąb, grab, świerk. W bogatym podszyciu występuje leszczyna, malina, jeżyna, tarnina, poziomka, szczawik, zawilec. W miejscach bardziej wilgotnych spotyka się bez czarny i koralowy, kruszynę, szakłak, bluszcz, rzadko wilcze łyko.

Runo leśne jest stosunkowo ubogie. Na glebach piaszczystych przeważają mchy i porosty, w miejscach odsłoniętych spotkać można wrzos; na glebach żyzniejszych występuje borówka czarna i borówka brusznica, rzadziej poziomka, szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna i kopytniki. Z grzybów użytecznych do najpospolitszych należą: gąski, maślaki, koźlaki i borowiki.

Dominującym drzewostanem lasów w gminie Płońska jest sosna w różnych klasach wiekowych, z nieznaczną przewagą sosny poniżej 40 lat.

Rysunek 5. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Płońska w latach 2000 – 2008r.

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońscy i Głównego Urzędu Statystycznego.

Z obserwacji na przestrzeni lat 2000-2008 wynika, że ilość lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Płońska systematycznie wzrasta. Jest to pożądane zjawisko z uwagi na niską lesistość gminy wynoszącą zaledwie 19,5% (wg Urzędu Gminy w Płońscy). Lesistość jest niższa od średniej dla powiatu działdowskiego wynoszącej 29,17% (powierzchnia powiatu działdowskiego wynosi 95 392ha a powierzchnia lasów dla tego powiatu - 27 826,3ha).

Największe kompleksy leśne występują w sołectwach: Gralew, Gródki, Prioma, Płońska, Turza Mała.

W strukturze własnościowej dominują lasy Skarbu Państwa, występujące w zwartych dużych kompleksach. Lasy prywatne natomiast charakteryzują się rozdrobnieniem i rozrzutem. Częstym zjawiskiem jest przeplatanie się działek lasów państwowych z lasami prywatnymi, utrudniając racjonalną gospodarkę leśną.

85,2% powierzchni leśnych stanowią lasy państwowe administracyjnie należące do Nadleśnictwa Lidzbark zarządzane w ramach Okręgowej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie.

14,8% powierzchni leśnych stanowią lasy prywatne.

Podstawowym założeniem gospodarki leśnej jest jeszcze na obecnym etapie wykorzystanie lasu jako odnawialnego źródła surowca drzewnego, pozyskiwanego na poziomie określonym potrzebami hodowlanymi i ochronnymi drzewostanów. Użytkowanie zasobów leśnych wyraża się również pozyskiwaniem runa leśnego oraz żywicy.

W ostatnich latach nastąpiło wyraźne zmniejszenie rozmiaru skupu jagód, grzybów i wikliny przez jednostki Lasów Państwowych na rzecz zbioru organizowanego przez firmy prywatne, czemu niestety towarzyszy często niszczenie środowiska leśnego. W ostatnich latach nastąpiło również niemal całkowite zaniechanie pozyskiwania żywicy uzasadnione niskimi cenami rynkowymi, jak również względami ochrony lasów.

Gospodarka leśna jest terytorialnie i funkcjonalnie związana z gospodarką wiejską, dla której stanowi uzupełnienie lub alternatywą w stosunku do rolnictwa formę aktywności ekonomicznej i społecznej. Szczególnie w omawianej gminie, gdzie duży udział gleb marginalnych dla rolnictwa stwarza realną możliwość zwiększenia powierzchni leśnych.

Prace zalesieniowe, następnie pielęgnacja założonych upraw mogą stać się ważnym elementem zmniejszenia bezrobocia na wsi i zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców wsi, jednocześnie służyć poprawie struktury użytkowania ziemi i poprawie lokalnych warunków środowiskowych. Będzie to jednak wymagało finansowego, organizacyjnego, edukacyjnego zaangażowania służb i środków przeznaczonych na restrukturyzację wsi, likwidację bezrobocia i ekologizację środowiska wiejskiego.

3.5. Surowce naturalne.

Gmina Płońska nie jest zbyt zasobna w surowce naturalne. Eksploatowane są tu głównie piaski i żwiry. Stopień zasobności złóż jest trudny do oceny z uwagi na brak kompleksowych badań rozpoznawczych.

Wykaz złóż surowców mineralnych z terenu gminy Płońska, sporządzony na podstawie danych geologicznych Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego:

Tabela 7. Udokumentowane złoża surowców mineralnych

<i>Nr złoża</i>	<i>Nazwa złoża</i>	<i>Kopalina</i>	<i>Pow. Złoża [ha]</i>	<i>Stan prawny: K - złożo objęte koncesją eksploatacyjną, PG - wyznaczony teren górniczy R - złożo zrekultywowane</i>	<i>Oznaczenie na rysunku planu</i>
1.	Prioma	Kruszywo naturalne	9,12	K, PG	1Kn / 1PG
2.	Gralewo-I	Kruszywo naturalne	1,66	K, PG	2Kn / 2PG
3.	Gralewo II	Kruszywo naturalne	1,5	K, PG	3Kn / 3PG
4.	Gralewo III	Piaski kwarcowo - skalenkowe	1,8	K, PG	4Kn / 4PG
5.	Gruszka	Kruszywo naturalne	20,21	-	5Kn
6.	Niechłonin	Kruszywo naturalne	46,7	-	6Kn
7.	Niechłonin II	Kruszywo naturalne	2,88	R	-

Źródło: Opracowano na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl> oraz danych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Lokalizację złóż surowców mineralnych zawiera rysunek Nr 1.

Złoża: Gralewo-I, Gralewo II, Gralewo III i Prioma posiadają wyznaczony teren górniczy, tj. przestrzeń objętą przewidywanymi wpływami robót górniczych.

Na terenie gminy występuje kilkanaście punktów eksploatacji odsłonięć kopalin. Są to czwartorzędowe plejstocenyjskie piaski i żwiry, czasem zaglinione o znaczeniu

lokalnym dla potrzeb budownictwa drogowego i indywidualnego. Kilka z nich jest wyeksploatowanych, inne o zaniechanej eksploatacji.

Gmina Płońska posiada kilka wytypowanych obszarów o pozytywnych wynikach badań poszukiwawczych: w rejonie wsi Gralewo, Turza Mała, Wielki Łęck, Przełęk Duży, Płońska, Niechłonin i Gruszka. Na rysunku nr 1 oznaczono przybliżoną lokalizację w/w złóż perspektywicznych wraz z określeniem rodzaju kopaliny. Mimo, że północna część gminy leży w strefie obszaru najwyższej ochrony wód podziemnych, na rysunku nr 1 wyznaczono złoża torfów jako rejony perspektywiczne.

Nierozpoznany jest problem perspektyw surowcowych w utworach starszych. W utworach oligoceńskich i płytko występujących kredowych istnieją pewne szanse odkrycia i udokumentowania wód pitnych.

W utworach dolnokredowych istnieją szanse odkrycia i udokumentowania wód geotermalnych o temperaturach rzędu około 30°C, niżej w utworach dolnomalmskich rzędu 35-40°C. Szanse odkrycia zbiorników geotermalnych istnieją także w utworach triasowych, a szczególnie w węglanowych utworach środkowego triasu i piaszczystych dolnego triasu (temperatury rzędu 40-50°C), a także w piaszczystych utworach kambru (o temperaturze 50-60°C).

Na skutek infiltracji wód powierzchniowych w utworach tych istnieją również niewielkie szanse występowania małych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej.

3.6. Szata roślinna.

Zniszczenie pierwotnych siedlisk, wylesienie obszarów przez rozwój rolnictwa i pasterstwa, spowodowały olbrzymie zmiany naturalnej europejskiej awifauny. Miejsce roślinności pierwotnej zajęła roślinność obejmująca szerokie spektrum zbiorowisk, od naturalnej roślinności leśnej i bagiennej do zbiorowisk upraw i siedlisk ludzkich. Rozwój gospodarki rolnej, intensyfikacja rolnictwa, intensyfikacja gospodarki leśnej, zredukowały różnorodność siedlisk i spowodowały ich zubożenie.

W ekosystemie gminy wysoki udział mają półnaturalne zbiorowiska łąkowe, zajmujące znaczne powierzchnie w dolinach cieków, w podmokłych obniżeniach oraz potorfiach. Wzdłuż cieków i rzek spotkać można olsze czarne oraz wierzbę z podszytem z turzyc i trzcinnika.

Obszary potorfowe porasta roślinność seminaturalna, wśród której dominują turzyce, śmiałek, sity i inna roślinność wodna. Rzadkim i chronionym gatunkiem jest brzoza karłowata. Łęgi przysrumykowe i olsy zachowały się w mozaice z użytkami zielonymi. Wykazują one niekiedy wysoki stopień naturalności. Są to lasy wodochronne dla zatrzymywania spływów powierzchniowych wód i ich retencjonowania.

3.7. Siedziska i ostoje zwierząt.

Rozmieszczenie siedlisk i ostoi zwierząt pokrywają się ściśle z rozmieszczeniem szaty roślinnej na terenie gminy. Najważniejszym kompleksem, który jest ostoją wielu gatunków ptaków oraz ssaków łownych są kompleksy leśne w północnej i środkowej części gminy. Gatunki zwierząt zasiedlające te tereny to przede wszystkim gatunki leśne, gatunki ekotonalne i gatunki terenów otwartych, gatunki polne i łąkowe, gatunki szuwarowe i gatunki drapieżne. Z większych zwierząt występują tu sarny, jelenie, dziki, zające, lisy.

W lasach spotkać można puchacza, kanię rudą i gołębia siniaka, natomiast na polach kuropatwę pospolitą, a wokół siedzib ludzkich bociana białego.

Tereny łąkowo-bagienne, starorzecza Wkry i mokradła w dolinie Welu zamieszkują liczne gatunki kaczek i kurek wodnych.

3.8. Klimat.

Gmina Płońska wg R. Gumińskiego usytuowana jest w skrajnie południowej części klimatycznej "dzielnicy mazurskiej" obejmującej swym zasięgiem całe Pojezierze Mazurskie.

Dzielnica ta poza obszarami góorskimi należy do najchłodniejszej na terenie Polski. Warunki klimatyczne tej gminy są stosunkowo łagodne w porównaniu do terenów położonych w północnej czy północno-wschodniej (rejon Suwałk) części tej dzielnicy.

Klimat charakteryzuje się następującymi parametrami:

— 50 dni w roku mroźnych i 130 dni z przymrozkami,

- roczna suma opadów od 500 do 600 mm przy 140 dniach z opadem atmosferycznym w każdej postaci,
- pokrywa śnieżna zalega do 90 dni,
- duża częstotliwość silnych wiatrów,
- średnia roczna temperatura powietrza ca 6,8°C przy maximum 17,6°C i minimum - 4,3°C, średnia roczna amplituda 21,8°C.

Okres wegetacyjny wg L. Bartnickiego trwa na badanym terenie ok. 200 dni - od początku kwietnia do początku października. Lato trwa tu ok. 60 dni, natomiast zima - 100-110 dni.

Najkorzystniejsze warunki terenowe zwłaszcza dla rolnictwa posiadają obszary dostatecznie przewietrzane o głębokim zaleganiu wód gruntowych (poniżej 2 m) pokryte glebami o dużej pojemności cieplnej, tj. zwięzłymi (gleby gliniaste). Takie obszary dominują w rejonie Rutkowic i Skurpia, pomiędzy Wielkim Łęckiem, Przełękiem Dużym, Gródkami oraz w rejonie Płońnicy, Jabłonowa i Niechłonica. Dobowy wykres temperatury nad tymi powierzchniami charakteryzuje się znacznym wyrównaniem, co jest szczególnie korzystne dla roślin niskopiennych.

Najmniej korzystnymi warunkami termicznymi cechują się w gminie Płońska tereny w obrębie doliny Działdówki oraz innych cieków, a także w wilgotnych obniżeniach. Tereny te narażone są na występowanie wysokich dobowych amplitud temperatur w okresie lata oraz znacznych spadków temperatur zimą. Są to tereny najbardziej narażone na powstawanie zastoisk wilgotnego powietrza.

Warto podkreślić wpływ lasów na klimat lokalny. Drzewostan przyczynia się do łagodzenia dobowych ekstremów temperatury w jego obrębie. Położenie powierzchni czynnej na poziomie koron drzew powoduje, że ekstrema temperatur występują właśnie na tym poziomie, a nie przy powierzchni ziemi. Drzewostan wpływa również modyfikująco na warunki anemologiczne, głównie poprzez ograniczone prędkości i siły wiatrów. Kompleksy leśne powodują również wzrost zaciszności terenów bezpośrednio do nich przyległych po stronie zawietrznej w odległości ok. 15 m i po stronie dowietrznej w strefie 5-ciu wysokości drzew.

3.9. Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

Gmina Płońnica z racji swego położenia na przedpolu bogatej krainy geograficznej jaką jest Garb Lubawski posiada niewiele walorów takiej rangi, która wymagałaby objęcia ochroną. W ekologiczny system obszarów chronionych tej gminy wchodzi fragment Welskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Doliny Wkry i Mławki (Natura 2000). W/w system obszarów chronionych ma ściśle powiązanie z Krajową Siecią Ekologiczną ECONET - POLSKA. Struktura sieci to korytarze ekologiczne powiązane obszarami węzłowymi. Wg tej koncepcji rejon Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego będzie pełnił rolę obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym, z biocentrami parków krajobrazowych: Górznieńskiego, Welskiego oraz licznych rezerwatów przyrody.

Cały ten system ma za zadanie zapewnić ciągłość przemieszczania się gatunków, szczególnie wędrownych, takich jak ryby i ptaki wędrowne oraz duże ssaki.

Według koncepcji ECONET - POLSKA korytarz taki powinien towarzyszyć dolinie Wkry - Działdówki, opartej o Wzniesienia Mławskie. Obszarom doliny Wkry przekształconym znacznie przez człowieka, powinno się dać szansę unaturalnienia, odtworzenia dawnych układów przyrodniczych.

Według aktualnych kryteriów wyboru obszarów dla tworzenia sieci, struktury geomorfologiczne powinny sprzyjać zachowaniu siedlisk hydrogenicznych, sprzyjać zachowaniu rozległych kompleksów roślinności leśnej, bądź łąkowej w dużych dolinach rzecznych, zwłaszcza pradolinach.

a) Welski Park Krajobrazowy.

Welski Park Krajobrazowy utworzony został na mocy Rozporządzenia Wojewody Ciechanowskiego nr 24/95 z 18 grudnia 1995 r. Obejmuje powierzchnię 242,37km², a jego otulina – 37,93 km². Pod względem administracyjnym obszar Parku znajduje się w obrębie 4 gmin (Grodziczno, Rybno, Lidzbark Welski i Płońnica), przy czym 75 % powierzchni Parku skupia się na terenie gmin Lidzbark (wraz z miastem) i Rybno. Na terenie gminy Płońnica zajmuje powierzchnię ok. 1 209,77 ha.

Park powstał w celu ochrony walorów przyrodniczych, historycznych oraz kulturowych regionu, a przede wszystkim doliny rzeki Wel. Charakterystyczną cechą

Parku jest różnorodność środowiska przyrodniczego, a mianowicie bogactwo flory i fauny oraz zróżnicowanie krajobrazu. Dominującym elementem rzeźby terenu są piaszczyste równiny sandrowe, zajmujące ponad połowę powierzchni Parku, występuje również wysoczyzna morenowa oraz rynny subglacialne. Ważnym elementem przyrodniczym Parku są jeziora polodowcowe, można wyróżnić 13 większych jezior. Na terenie Parku znajdują się cztery rezerваты przyrody: „Bagno Kozina”, „Ostrów Tarczyński”, „Piekiełko”, „Jezioro Neliwa” oraz cztery użytki ekologiczne: „Bładowo”, „Kurojady”, „Chełsty” i „Torfowisko Wąpersk”. Wszystkie poza obszarem administracyjnym gminy Płońska.

Tabela 8. Struktura użytkowania gruntów w granicach Welskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Płońska.

Wieś	Pow. w granicach WPK w ha	% ogólnie pow. arealu	Struktura użytkowania gruntów w ha					
			Użytki rolne	Lasy, zadrzewienia	Grunty pod wodami	Tereny komunikacyjne	Tereny osiedlowe	Tereny różne, nieużytki
Turza Mała	839,30	62,3	353,94	441,94	9,98	20,93	1,35	11,44
Murawki	95,87	22,0	82,78	6,70	1,69	0,02	4,68	-
Płońska	274,60	9,9	90,0	177,5	1,50	4,55	-	1,05
Razem w gminie	1209,77	7,4	526,72	625,86	13,17	25,5	6,03	12,49

źródło: opracowanie własne.

b) Obszary Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry.

Rozporządzeniem nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. woj. warm-maz. Nr 52 z 22.IV.2003r.) na terenie gminy Płońska w jej zachodnio-środkowej części został wprowadzony Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry.

Powierzchnia ogółem OChK Doliny Górnej Wkry wynosi 4 097,5 ha. W obrębie gminy znajdują się dwa fragmenty: Obszar Zieluńsko-Rzęgnowski w okolicach wsi Zalesie i Jabłonowo oraz Obszar Rybna i Lidzbarka w okolicach wsi Turza Mała, Mały Łęck, Wielki Łęck, które zajmują razem powierzchnię 1 481 ha.

W granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry weszły w znacznej mierze użytki rolne (90%) wskazując, iż jest to typowy krajobraz wiejski, w którym dominują pola uprawne. Są to struktury przyrodnicze w znacznej mierze przekształcone przez człowieka. Pomimo przekształceń wiele gatunków roślinności

łąkowej i leśnej pozostało na tych obszarach, tworząc szczególnie w Welskim Parku Krajobrazowym bogactwo nisz ekologicznych.

c) Założenia parkowe.

Uzupełnieniem ekologicznego systemu obszarów chronionych są parki zabytkowe oraz pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej.

Za zabytkowe uznane zostały założenia parkowe w Gródkach, Małym Łęcku, Turza Mała. Cenne są też parki w Gralewie i Rutkowicach. Drzewostan parkowy za wyjątkiem parku w Gródkach nie poddawany zabiegom pielęgnacyjnym jest w złej kondycji. Wiąże się to z procesem starzenia i bezmyślną niszczycielską działalnością człowieka.

Wszystkie te parki, oprócz wartości przyrodniczych posiadają ogromną wartość krajobrazową. Są to niejednokrotnie jedynie założenia, które urozmaicają krajobraz wiejski. Wszystkie parki na terenie gminy wymagają działań ratowniczych, pielęgnacyjnych oraz rewaloryzacyjnych. Jednakże o wprowadzeniu ich można będzie mówić wtedy, kiedy obiekty te będą miały trwałych użytkowników (właścicieli).

Lokalizację założeń parkowych w tym wpisanych do rejestru zabytków zawiera rysunek nr 1.

d) Pomniki przyrody.

Elementami wzbogacającymi obszary chronione i podlegającymi ochronie z mocy ustawy, są pomniki przyrody. W gminie Płońska jest ich 13.

Na terenie gminy znajduje się 13 pomników przyrody, na które składa się 9 pojedynczych, okazałych drzew, 1 głaz narzutowy oraz 3 aleje drzew.

Tabela 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Płońska.

l.p.	Rodzaj pomnika	Opis pomnika		Określenie położenia	Nr rejestru
		obwód (na wysokości 1,3m)	wysokość		
1.	dąb szypułkowy	310 cm	20m	Turza Mała	25/87/77
2.	aleja 51 lip drobnolistnych			Turkowice, wzdłuż drogi polnej	36/98/77
3.	buk pospolity	266cm	24m	Rutkowice	37/99/77
4.	aleja 131 dębów			przełęk,	276/337/86

				wzdłuż drogi Przełęk- Dłutowo	
5.	dąb szypułkowy	203cm	25m	Leśnictwo Gródki	318/379/89
6.	świerk pospolity	208cm	35m	Leśnictwo Gródki	323/384/89
7.	lipa drobnolistna	430cm	25m	Płońska	439/500/97
8.	głaz narzutowy	950cm (obwód przy ziemi)	200cm	Leśnictwo Gródki	62/64
9.	dąb szypułkowy	400cm	wysokość nieznana	Leśnictwo Gródki	uchwała Rady Gminy Nr XXII/37/2005
10.	lipa drobnolistna	379cm	25m	Turza Mała	uchwała Rady Gminy Nr XXII/37/2005
11.	lipa drobnolistna	514cm	20m	droga gminna Turza Mała – Koty przy oddziale 240b	uchwała Rady Gminy Nr XXII/37/2005
12.	lipa drobnolistna	430cm	30m	Turza Mała	uchwała Rady Gminy Nr XXII/37/2005
13.	aleja 163 drzew: kasztanowiec biały, klon jawor, klon pospolity, grab pospolity, lipa drobnolistna, olsza czarna i świerk pospolity			Turza Mała, wzdłuż drogi gminnej oznaczonej nr działek: 179 i 181	uchwała Rady Gminy w Płońscy Nr XV/79/2008 z dnia 19 września 2008r.

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Płońscy.

Nadzór nad pomnikami przyrody powołanymi uchwałami Rady Gminy w Płońscy sprawuje Wójt Gminy Płońska.

Lokalizację w/w pomników przyrody zawiera rysunek nr 1.

e) Obszar specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki - Natura 2000.

Na terenie gminy Płońsk położony jest obszar specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki – Natura 2000 (kod obszaru PLB140008, typ ostoi F). Powierzchnia w/w obszaru wynosi ogółem 28751,5 ha, z czego na terenie Gminy Płońsk znajduje się 2711,2 ha, w okolicach wsi Jabłonowo, Przełęk, Gródki, Gruszka.

Ostoja położona jest na Nizinie Środkowopolskiej, w Kotlinie Warszawskiej, obejmuje pradolinę Wkry o bardzo naturalnym, roztopowym charakterze i wyjątkowych walorach krajobrazowych. Prawy brzeg rzeki jest tu wysoki i urwisty, natomiast lewy brzeg - płaski i porośnięty łęgami. Na terenie ostoi występują dwa rodzaje siedlisk cennych z punktu europejskiego widzenia: lasy łęgowe oraz grąd środkowoeuropejski. Obejmują one w sumie około 60% powierzchni ostoi. Łęg porasta okresowo zalewane tereny wzdłuż lewego brzegu Wkry. Występują tu fragmenty 65-85 letnich drzewostanów olszowo-jesionowych z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. W grądzie drzewostany zdominowane są głównie przez sztuczne odnowienia sosny z domieszką dębu. Na stromych stokach występuje grąd zboczowy. Wysepki i plaże porośnięte są zaroślami wierzbowymi. Ostoję zamieszkują dwa gatunki zwierząt cenne w skali europejskiej: bóbr i wydra. Występują tu gleby typu mad i torfy niskie, miejscami czarne ziemie. Odcinek rzeki Wkry jest porośnięty szuwarami, zaś wysepki i częściowo plaże - zbiorowiskami wiklinowymi.

Wartość przyrodnicza obszaru specjalnej ochrony ptaków doliny Wkry i Mławki – Natura 2000:

Obszar obejmuje przełomowy odcinek Wkry z rzeką o naturalnym, roztopowym charakterze. Rosną tu pozostałości, nieco przekształconych, lasów łęgowych i łąk - rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują ponad 60% obszaru. Stwierdzono obecność bobra i wydry. W rzece występują podwodne, przybrzeżne zbiorowiska rdestnicowe i dość bogata ichtiofauna (jednak bez gatunków z Załącznika II). Bogata jest również awifauna. W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 24 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Liczebności 2 gatunków: błotniaka łąkowego i derkacza spełniają kryteria wyznaczania ostoi ptaków wprowadzone przez Bird Life International. Ponadto 10 gatunków zostało zamieszczonych na liście zagrożonych ptaków

w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Ostoja jest jednym z 10 najważniejszych w Polsce lęgów błotniaka łąkowego, jak też ważnym legowiskiem derkacza.

f) Zielone Płuca Polski.

Cała gmina objęta jest zasięgiem przez Zielone Płuca Polski. Głównym celem ZPP jest opracowywanie, promowanie i wdrażanie strategii ekorozwoju dla północno-wschodniej Polski. Do ZPP należą regiony ekologicznie nieskażone, w których na skutek braku wielkiego przemysłu przyroda zachowała się w stosunkowo niezmienionym, naturalnym stanie. To zobowiązuje do podporządkowania się podstawowemu celowi ZPP, jakim jest dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych walorów środowiska przy stosowaniu umiarkowanych działań społecznych i gospodarczych aktywizujących ten obszar.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Ślady obecności człowieka na tych ziemiach sięgają młodszej epoki kamiennej. Między innymi w Rutkowicach natrafiono na groby świadczące o zwartym zaludnieniu dorzecza Wkry – Działdówki i Orzyca przez jedno duże plemię słowiańskie - Wenedów. W Skurpiu odkryto skarby w naczyniach glinianych. Znajdowały się w nich ozdoby srebrne i monety z XI wieku. Te i inne odkrycia dają podstawę do stwierdzenia, że w X-XIII wieku w okolicy m.in. dzisiejszej wsi Skurpie, obok Sasinów mieszkała ludność z sąsiedniego Mazowsza.

Przez południową część omawianej gminy przebiegała granica dzieląca Zawkrze od państwa krzyżackiego. Była to granica naturalna, stanowiła ją rzeka Działdówka. Ta granica ustalona w 1343 roku przez Traktat Kaliski przy regulowaniu sporów polsko-krzyżackich przetrwała okres rozbiorów, istniejąc bez zmian w okresie międzywojennym. Na południe od tej granicy leżą wsie, które należąc do powiatu szreńskiego wchodziły w skład wielkich własności szlacheckich. Wsie te wraz z innymi tworzyły wielki kompleks dóbr i stanowiły latyfundium.

Od początku istnienia państwowości polskiej (tj. od X wieku) okolice dzisiejszego Działdowa, zamieszkałe przez Sasinów, były przedmiotem zainteresowania ze strony książąt mazowieckich. Nie oznaczało to jednak ich realnej władzy nad tym terenem.

Sasini jako poganie stali się przedmiotem chrystianizacji już w czasach misji św. Wojciecha. Wówczas ziemie te były nękane ciągłymi najazdami i wyprawami odwetowymi. O tym, że Sasini nie uznawali władzy książąt mazowieckich świadczy wyprawa Bolesława Krzywoustego wiosną 1108 roku na ziemie Sasinów. Jednak ludność plemienia, nie stawiając większego oporu schroniła się w puszczach i książę musiał zawrócić bez większych sukcesów.

W ostatniej fazie swego rozwoju Prusowie (Sasini) mieszkali w warownych osadach, zbudowanych w trudno dostępnych miejscach, na wzniesieniach i bagnach. Na koniec XI wieku datowane jest drewniano - ziemne grodzisko obronne w Gródkach.

Do całkowitego wytępienia Sasinów dochodzi w XII i XIV wieku. Dokonują tego Krzyżacy sprowadzeni do Polski przez Konrada Mazowieckiego w 1226 roku. W ten sposób przejmują władanie nad ziemią sasińską. Krzyżacy nie tylko pokonali Prusów,

ale zajęli również część ziemi sasińskiej należącej do książąt mazowieckich. Musieli ją zasiedlić, zaczęli więc sprowadzać tutaj swoich osadników.

Zakon Krzyżacki przystąpił do zagospodarowania swych ziem. Na skutek wieloletnich wojen ziemia sasińska była wyludniona i wymagała nowego osadnictwa. Zakon nadawał rycerzom ziemię, które rycerz był obowiązany zasiedlić. Nowi osadnicy sprowadzani byli głównie z Mazowsza.

Rozpoczęta w 1321 roku kolonizacja ziemi sasińskiej przebiegała w dwóch kierunkach: na wschód i na zachód od Dąbrówna. Po przeprowadzeniu zasiedlania terenów w okolicach Dąbrówna podjęto przygotowania do zasiedlenia wschodnich obszarów ziemi sasińskiej, czyli okolic dzisiejszego Działdowa. Niemal wszystkie majątki lokowane na ziemi sasińskiej były lokowane na prawie chełmińskim.

W XV wieku wójtostwo działdowskie było terenem działań wojennych i przemarszu wojsk. Przez te ziemie, starym gościńcem, biegnącym równolegle do granicy mazowieckiej przez Wielki Łęck i Gródki trzykrotnie przechodziły wojska Władysława Jagiełły (w latach: 1410, 1414 i 1422). W czasie wojny trzynastoletniej wójtostwo również było terenem działań wojennych.

Pokój zawarty w 1435 roku znów oddawał Działdowszczyznę we władanie Zakonu. Działania wojenne spowodowały, że zakon osłabiony był militarnie i gospodarczo. 10 kwietnia 1525 roku na rynku w Krakowie Albrecht Hohenzollern (jako książę w Prusach) złożył hołd królowi Zygmuntowi Staremu. Działdowo i okolice znalazły się we władaniu świeckiego władcy Prus Książęcych.

W okresie krzyżackim, na interesującym nas terenie lokowano następujące miejscowości: w XIV wieku - Gródki, Mały Łęck, Priomę, Płońnicę, Przełęk Wielki, Przełęk Mały, Rutkowice, Skurpie, Wielki Łęck i Zalesie; a w XV wieku - Turzę Małą.

Po utworzeniu Prus Książęcych książę Albrecht stanął przed problemem ponownego ich zasiedlenia, ponieważ ziemię te zostały wyniszczone i wyludnione podczas wojen polsko – krzyżackich. Problem ten dotyczył również starostwa działdowskiego.

Przystępując do zasiedlania tych ziem, odrzucono zasadę obowiązującą w państwie krzyżackim, według której w miastach nie mogli osiedlać się Polacy. Działdowo i okolice zasiedlają w większości mieszkańcy sąsiedniego Mazowsza, głównie chłopci uciekający z Korony przed wzrastającym uciskiem pańszczyźnianym oraz szlachta dworska, w mniejszym stopniu drobna szlachta. Ruchy migracyjne

trwają do 1550 roku. W tym czasie teren starostwa działdowskiego opuszczają rodziny katolickie, ale przybywają wypędzeni z Czech protestanci - Bracia Czescy. Wielu starych mieszkańców działdowskiego starostwa porzuca religię katolicką przechodząc na luteriańską.

Ludzie, którzy przybyli na te tereny, przynieśli tu swój język, obyczaje, kulturę, tu spotkali się ze starymi mieszkańcami tej ziemi, z ich językiem, obyczajami i kulturą. Wszyscy oni znaleźli się w nowym państwie - Prusach Książęcych. Zgodzili się dobrowolnie podlegać jego rygorom prawnym, a jednym z nich było uznanie religii luteriańskiej za obowiązującą.

Dnia 18 stycznia 1701 roku panujący w Prusach Książęcych elektor Fryderyk III, wykorzystując słabość Polski, koronował się w Królewcu jako Fryderyk I "król w Prusiech". Państwo, którym władał nazwano Królestwem Pruskim. W ten sposób mieszkańcy Działdowa i okolic stali się poddanymi króla pruskiego. Utrzymano dotychczasowy podział administracyjny państwa, zachowano urzędy i prawa obowiązujące w Prusach Książęcych.

Po śmierci Fryderyka I na tron wstępuje Fryderyk Wilhelm I (1713-1740). Nowy król od razu podjął reformę administracji i wypowiedział bezwzględną walkę rządowi stanowemu. Postawił na wzrost militarnego znaczenia Prus. Plany te kontynuował jego następca Fryderyk II.

W 1753 roku zlikwidowano podział kraju na starostwa. Zastąpiono je powiatami - większymi jednostkami administracyjnymi. Prusy podzielone zostały na dziesięć powiatów, którymi jako mianowani urzędnicy państwowi mieli zarządzać starostwie.

Kolejną reformę administracji w Prusach przeprowadzono w latach 1815 - 1820 i następnych. Kraj podzielono na prowincje, w których utworzono rejencje; w rejencjach utworzono powiaty. Jedną z utworzonych prowincji była prowincja Prusy Wschodnie. W prowincji tej znalazł się powiat nidzicki, a w nim Działdowo z okolicznymi wsiami.

18 stycznia 1871 roku, król Prus Wilhelm I jako cesarz proklamuje powstanie Rzeszy Niemieckiej. W 1871 roku mieszkańcy Działdowszczyzny stali się poddanymi cesarza.

W 1872 roku Prusy podzielono na dwie prowincje: Prusy Zachodnie i Prusy Wschodnie.

W 1905 roku utworzono nową rejencję olsztyńską, w skład której weszło Działdowo i okolice.

Po 1905 roku w Rzeszy ukształtował się podział państwa na cztery szczeble administracyjne: na najwyższym były prowincje, drugą były rejencje. Administrację lokalną tworzyły powiaty i gminy.

Tereny Działdowa i okolic praktycznie nigdy nie były we władaniu państwa polskiego, jednak mieszkała tu ludność posługująca się na co dzień językiem polskim, ludność praktycznie nie znająca języka niemieckiego, gdyż w większości byli to potomkowie Polaków, którzy osiedlali się na tej ziemi od czasów krzyżackich. Wówczas to władze pruskie zaczęły lansować teorię, że ludzie tu mieszkający są mazurami, społecznością która na przestrzeni wieków ukształtowała swój specyficzny język, a cechą tego języka była mieszanina słów polskich i niemieckich.

Inną cechą wyodrębniającą mieszkających tu ludzi od Polaków była wyznawana przez nich religia - religia ewangelicka. Mieszkańcy ci przestali identyfikować się z narodem niemieckim, ale także nie identyfikowali się z narodem polskim, stali się po prostu Mazurami.

18 stycznia 1920 roku po podpisaniu przez Niemcy rozejmu po I wojnie światowej, po raz pierwszy w swojej historii Działdowo, a wraz z nim znaczna część interesującego nas terenu znalazły się w granicach państwa polskiego.

Po przejęciu Działdowszczyzny przez władze polskie przystąpiono do organizowania na przejętym terenie administracji oraz władz samorządowych. W okresie przejściowym zachowano stary system administracji i samorządu, system odziedziczony po Niemcach.

W 1910 roku na całym obszarze Działdowszczyzny struktura narodowościowa przedstawiała się następująco: Polacy stanowili grupę liczącą 4 644 osoby, Mazurzy - 9 140, Niemcy - 8 900 osób, Żydzi 238 osób, inni 1 151 osób. Na terenie tym w owym czasie mieszkały 24 073 osoby. Polacy stanowili więc 19,2%, Niemcy 36,9%, Mazurzy - 37,9%, Żydzi - 0,9%, inni - 4,7%.

Dnia 2 września 1939 roku wkroczyły do Działdowa wojska niemieckie. Przejęcie władzy trwało krótko. Na wszystkich urzędach i na większości gmachów prywatnych zatknięto hitlerowskie flagi. Niemcy zajmowali stanowiska w urzędach, kierowali warsztatami, prowadzili handel. Licznymi transportami wywożono w głąb

Niemiec ludzi wysiedlonych z gospodarstw rolnych, na roboty u zamożnych rolników lub w majątkach rolnych. Niszczono pomniki i kapliczki przydrożne.

Na terenie powiatu działdowskiego komendantura wojenna funkcjonowała do kwietnia 1945 roku.

W styczniu 1945 roku utworzono powiat działdowski, który wszedł w skład województwa warszawskiego. W powiecie były dwa miasta i osiem gmin wiejskich. W maju 1945 roku sporządzono spis ludności zamieszkującej w powiecie. Według niego w skład gminy Płońska, która liczyła 3 192 mieszkańców, wchodziły następujące gromady: Wielki Łęck - 463 mieszkańców, Rutkowice - 228, Gródki - 312, Prioma - 289, Turza Mała - 225, Płońska 906, Przełęk 448, Mały Łęck - 321. Miejscowości: Murawki - 177, Gralewo - 282 wchodziły w skład gminy Żabiny, Skurpie - 555 - weszły w skład gminy Filice.

W lipcu 1950 roku powiat działdowski został włączony do województwa olsztyńskiego.

W 1955 roku przeprowadzono reformę administracyjną kraju, w wyniku której po likwidacji gmin ustanowiono jednostki administracyjne nazywane gromadami. Po tej reformie w skład powiatu działdowskiego wchodziły dwa miasta oraz 19 gromad, w tym Płońska.

W 1956 roku dokonano zmian w podziale administracyjnym powiatu działdowskiego, w wyniku którego z powiatu mławskiego do działdowskiego przekazano gromadę Niechłonin. Kolejne zmiany w podziale administracyjnym miały miejsce 1 stycznia 1958 roku. Z dniem 1 stycznia 1960 roku Przełęk i wybudowania Morycówka włączono do gromady Płońska, pozostałe wsie ze zlikwidowanej gromady Wielki Łęck włączono do gromady Lidzbark Welski - wieś.

W 1965 roku w powiecie działdowskim ukształtował się następujący podział administracyjny: dwa miasta oraz jedenaście gromad, wśród nich Niechłonin i Płońska.

Dnia 1 czerwca 1975 roku, w wyniku kolejnej reformy administracyjnej kraju zlikwidowano powiaty jako jednostki administracyjne. Równocześnie zwiększono ilość województw do 49. Działdowo zostało włączone do nowego województwa ciechanowskiego.

W 1976 roku zakończono reformę administracyjną kraju, w jej wyniku z byłego powiatu działdowskiego powstały następujące jednostki administracyjne: miasto - gmina Działdowo i Lidzbark Welski, gmina Płońnica i Rybno.

W wyniku ostatniej reformy administracyjnej kraju od 1 stycznia 1999 roku gmina Płońnica znalazła się na terenie powiatu Działdowo w województwie Warmińsko -Mazurskim.

Dzisiejsze środowisko kulturowe pochodzi głównie z XIX i XX wieku. Na środowisko to składają się zabytki architektury i budownictwa, zabytkowe założenia zieleni, układy ruralistyczne, cmentarze, zabytki ruchome i stanowiska archeologiczne.

4.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 10. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (stan na 15. XI.2006r.)

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Gmina
GRÓDKI	ZESPÓŁ PODWORSKI (DWÓR, PARK)	A-277/C	8 października 1981	PŁOŚNICA
GRÓDKI	STAJNIA	A-694/C	21 października 1967	PŁOŚNICA
MAŁY ŁĘCK	ZESPÓŁ PODWORSKI	A-353/C	19 listopada 1993	PŁOŚNICA
NIECHŁONIN	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH	A-1824/C	14 lutego 2001	PŁOŚNICA
PŁOŚNICA	CHAŁUPA	A-705/C	30 października 1967	PŁOŚNICA
PŁOŚNICA	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. BARBARY WRAZ Z CMEN TARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-687/C	21 października 1967	PŁOŚNICA
TURZA MAŁA	ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY I NAJSTARSZA CZĘŚĆ ZABUDOWY GOSPODARCZEJ	A-251/C	22 czerwca 1980	PŁOŚNICA
WIELKI ŁĘCK	KOŚCIÓŁ P.W. ŚW. MIKOŁAJA	A-1810/C	14 lutego 2001	PŁOŚNICA

źródło: dane ze strony internetowej <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/>.

W skład zespołu podworskiego w Gródkach wchodzi murowany dwór z dachem mansardowym wybudowany w latach 1905-1906 w stylu eklektycznym, cmentarz oraz park o pow. 5,5 ha. Jest to przykład założenia dworskiego z przełomu XIX i XX wieku.

Stajnia w Gródkach została wybudowana w 1845 r., posiada bliźniacze okna, dwuspadowy dach oraz charakterystyczną ośmioboczną wieżyczkę.

Zespół podworski w Małym Łęcku jest doskonałym przykładem budownictwa charakterystycznego dla tego regionu.

Zespół pałacowo-parkowy w Turzy Małej składa się z pałacu murowanego oraz parku o pow. 3ha obejmującego najstarszą część zabudowy gospodarczej powstałą ok. 1800r. jako siedziba Friedricha von Kownatzkiego. Budynek pałacowy jest bardzo

interesującym przykładem budownictwa XIX wiecznego w stylu neorenesansowym północno-europejskim, z bogatym wystrojem wnętrz.

W/w obiekty podlegają ochronie konserwatorskiej z tytułu przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Lokalizacje w/w zabytków wpisanych do rejestru zabytków zawiera rysunek nr 1.

4.2. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków.

Tabela 11. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków (stan na 31.XII.2007r.)

MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	ULICA	NUMER	GMINA	POWIAT
PŁOŚNICA	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	LEŚNICZÓWKA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	MLECZARNIA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM		33	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	KUŹNIA		37	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM		47	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	13	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	23	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	24	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	40	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	43	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	58	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	60	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	61	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	DWORCOWA	75	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	KOŚCIELNA	11	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	KOŚCIELNA	17	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	KOŚCIELNA	25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	ZAJAZD	KOŚCIELNA	25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PŁOŚNICA	DOM	MŁYŃSKA	21	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DWÓR			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	OWCZARNIA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DOM		2	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DOM		10	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DOM		18	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DOM		29	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRALEWO	DOM		40	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM W ZESP. DWORSKIM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	BUDYNEK GOSPODARCZY W ZESP. DWORSKIM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	KUŹNIA W ZESP. DWORSKIM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		8	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO

GRODKI	DOM		25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		50	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		60	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		61	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		68	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		69	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
GRODKI	DOM		71	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	KAPLICZKA Z FIG. MATKI BOSKIEJ			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	KRZYŻ PRZYDROŻNY			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	WIATRAK			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		4	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		6	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		10	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		15	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		35	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		43	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		49	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		50	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		52	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	SZKOŁA		63	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		64	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		66	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		68	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		70	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		78	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
JABŁONOWO	DOM		84	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	DOM		7	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	DOM		8	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	DOM		9	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	DOM		23	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MAŁY ŁĘCK	DOM		24	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MURAWKI	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MURAWKI	DOM		16A	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MURAWKI	DOM		18	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
MURAWKI	DOM		23	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		5	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		21	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		28	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		39	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		44	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		55	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		58	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		63	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		66	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		68	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
NIECHŁONIN	DOM		115	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO

Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego.

PRIOMA	DOM		8	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	DOM		13	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	DOM		18	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	DOM		28	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	DOM		38	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRIOMA	DOM		41	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	KOŚCIÓŁ			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	DOM		28	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	DOM		66	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	DOM		68	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
PRZEŁĘK	DOM		71	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	PAŁAC			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	GORZELNIA W ZEP. PAŁACOWYM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	BUDYNEK GOSPODARCZY W ZESP. PAŁACOWYM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	BUDYNEK GOSPODARCZY W ZESP. PAŁACOWYM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	BUDYNEK GOSPODARCZY W ZESP. PAŁACOWYM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	BUDYNEK GOSPODARCZY W ZESP. PAŁACOWYM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	DOM		2	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	DOM		5	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
RUTKOWICE	DOM		6	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	SZKOŁA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		4	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		5	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		10	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		13	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		21	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		22	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		23	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		28	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		46	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		48	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		51	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		62	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		63	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		64	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		66	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
SKURPIE	DOM		67	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
TURZA MAŁA	DOM		24	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
TURZA MAŁA	DOM		27	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		3	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO

WIELKI ŁĘCK	DOM		19	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		20	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		36	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		46	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		50	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		72	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		73	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		80	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		81	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		94	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		104	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		113	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	DOM		115	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
WIELKI ŁĘCK	KAPLICA CMENTARNA			PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		12	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		12	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		25	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		33	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		36	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		38	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		42	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		45	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		53	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		59	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		60	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		71	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		82	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		96	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO
ZALESIE	DOM		102	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO

źródło: dane ze strony internetowej <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/>.

4.3.Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy Płońska znajdują się liczne stanowiska archeologiczne (AZP 34-56, AZP 34-57, AZP 35-57, AZP 36-56, AZP 36-57), z czego jedno zostało wpisane do rejestru zabytków.

Tabela 12. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru.

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Gmina	Powiat
RUTKOWICE	CMENTARZYSKO KURHANOWE	C-016	10 czerwca 1949	PŁOŚNICA	DZIAŁDOWO

źródło: dane ze strony internetowej <http://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/>.

Lokalizację udokumentowanych stanowisk archeologicznych (w tym wpisanego do rejestru zabytków) zawiera rysunek Nr 1.

4.4. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na terenie gminy Płońska nie ma wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej.

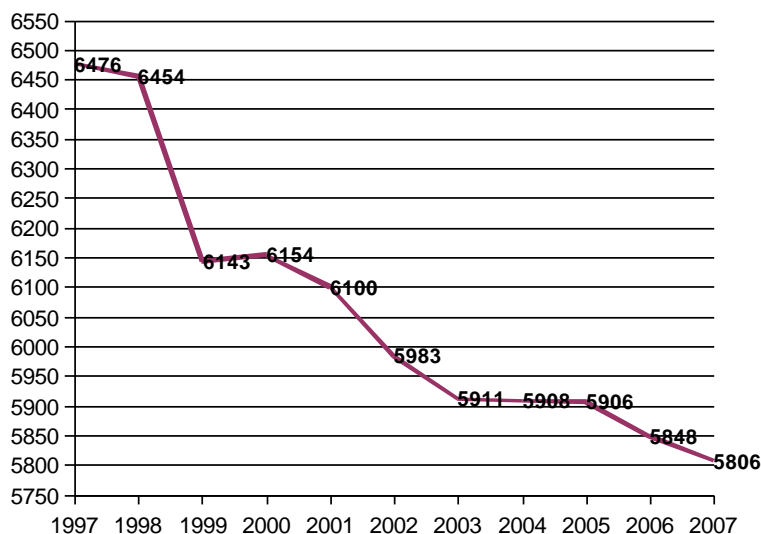
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.

5.1. Sfera społeczna

a) demografia.

W gminie zameldowanych jest 5 905 osób, ale faktycznie zamieszkuje 5 806 mieszkańców (stan na 31 grudnia 2007), w tym 2891 mężczyzn i 2915 kobiet. Ludność skupia się w 15 wsiach, z których najludniejsze to Płońnica licząca 1 041 mieszkańców i Gródki – 650 mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi niespełna 36 osób/km². Liczbę mieszkańców gminy w latach 1997 – 2007 przedstawiono za pomocą wykresu linowego, który dodatkowo prezentuje tendencje jakie zachodziły w liczbie ludności.

Rysunek 6. Liczba ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Płońnica w latach 1997-2007.

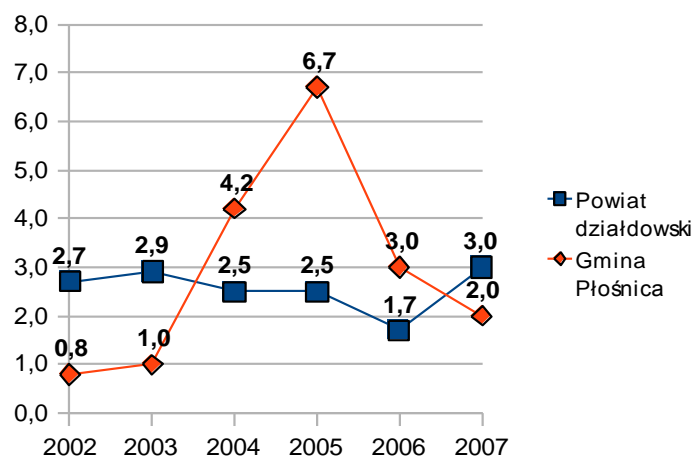

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy.

Na przedstawionym powyżej diagramie można zaobserwować systematyczny spadek liczby mieszkańców gminy. Od roku 1997 do 2007, czyli na przestrzeni 10 lat liczba ludności zmniejszyła się o 670 osób. Zmiany liczby ludności wynikają przede wszystkim z migracji ludności oraz z ruchu naturalnego.

Jak wynika z przedstawionego poniżej wykresu **przyrost naturalny** na 1000 mieszkańców na przestrzeni kilku lat w Gminie Płońnica ma tendencję wzrostową, w całym powiecie natomiast tendencja ta nie jest tak silnie zarysowana.

Rysunek 7. Przyrost naturalny w Gminie Płońska i powiecie działdowskim w latach 2002-2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (na podstawie danych GUS).

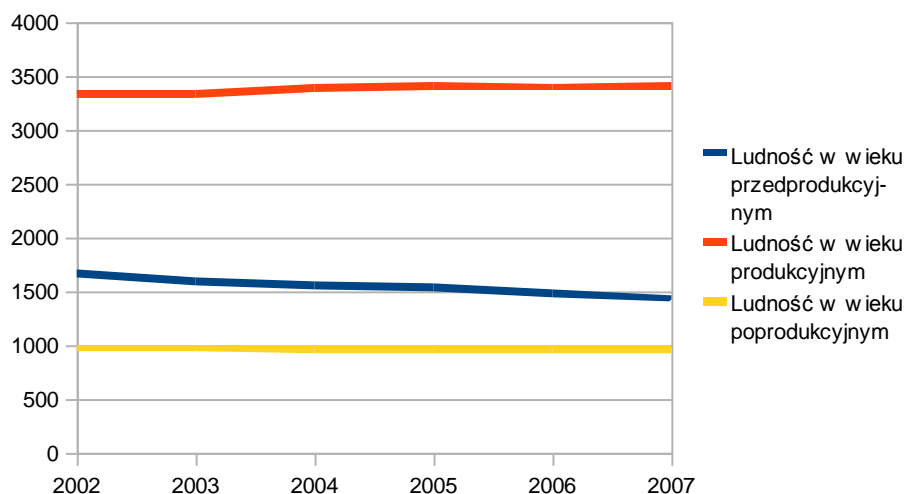
Strukturę wiekową mieszkańców gminy na przestrzeni lat 2002 – 2007 przedstawia tabela 12 oraz rysunek 8.

Tabela 13. Struktura wieku ludności gminy w kolejnych latach oraz udział procentowy.

Lata	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ludność ogółem (100%)	5 983	5 911	5 908	5 906	5 848	5 806
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	1 669	1 596	1 558	1 533	1 478	1 435
Udział procentowy	27,9%	27%	26,4%	26%	25,3%	24,7%
Ludność w wieku produkcyjnym	3 342	3 343	3 386	3 413	3 402	3 414
Udział procentowy	55,9%	56,6%	57,3%	57,7%	58,2%	58,8%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	972	972	964	960	968	957
Udział procentowy	16,2%	16,4%	16,3%	16,3%	16,5%	16,5%

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (na podstawie danych GUS).

Rysunek 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2002 – 2007.

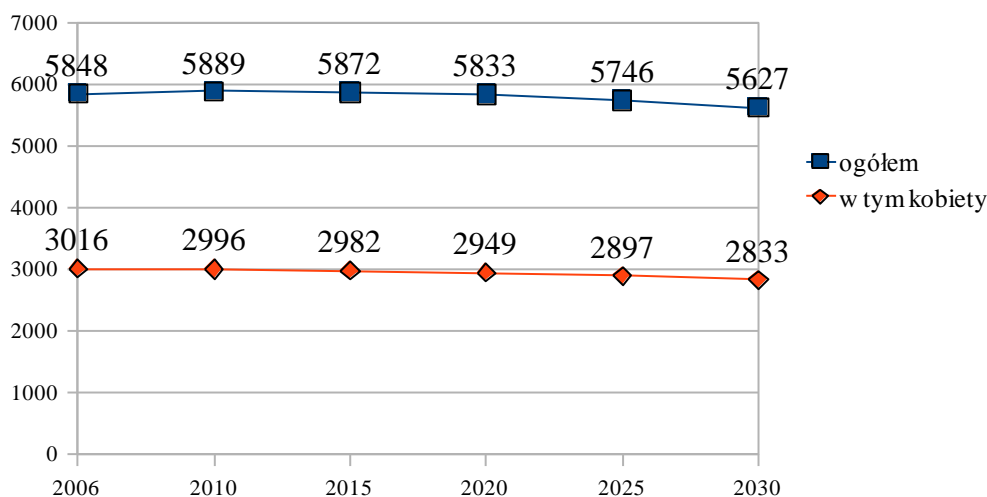
Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (na podstawie danych GUS).

Z powyższych danych wynika, że w latach 2002-2007 następował sukcesywny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym. Łącznie na przestrzeni tych lat udział procentowy mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców spadł o 3,2%. Obecnie ta grupa społeczności stanowi 27,7% ludności gminy. Natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym z roku na rok wzrastała. Na przestrzeni analizowanych lat udział procentowy mieszkańców w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wzrósł o prawie 3% (obecnie 58,8%). Mogłoby się wydawać, że struktura wiekowa gminy jest stosunkowo korzystna z punktu widzenia rozwoju gospodarczego oraz społecznego. Społeczeństwo gminy to głównie ludzie w wieku produkcyjnym oraz ludzie młodzi, którzy dopiero kształcą się i tacy którzy dopiero rozpoczęli pracę. Zjawisko to byłoby pozytywne w przypadku gdyby podaż pracy w gminie była wystarczająca, ale w sytuacji dość wysokiego bezrobocia zjawisko to jest niepokojące, powoduje bowiem coraz większy popyt na pracę, co skutkuje wzrostem niezadowolenia społecznego i frustracji, a także zwiększa liczbę osób migrujących do miast oraz za granicę w poszukiwaniu pracy. Jeżeli zostaną jednak zapewnione odpowiednie warunki do kształcenia i pracy młodzi, aktywni ludzie zostaną w gminie i to od nich będzie zależała przyszłość.

Stosunek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym do ogólnej liczby mieszkańców nieznacznie wzrasta (z 16,2% w 2002 r. do 16,5% w roku 2007). Na podstawie zmian w strukturze wiekowej na przestrzeni lat można zauważyć, że

w przyszłości będzie on jeszcze wyższy. Starzenie się społeczeństwa jest tendencją uwidoczną w ostatnich latach w ludności nie tylko gminy, ale nawet Europy. Dlatego istotnym zadaniem jest również zadbanie o dobro osób starszych. Należy przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu tej grupy społecznej aby mogli do późnej starości cieszyć się życiem.

Rysunek 9. Prognoza liczby ludności.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych GUS).

Według przedstawionej powyżej prognozy liczba ludności w Gminie Płońnica w najbliższych kilku latach powinna wzrastać, a następnie przewidywany jest dalszy spadek liczby mieszkańców.

b) oświata i wychowanie.

Wychowanie przedszkolne

Edukacją przedszkolną w Gminie Płońnica objętych jest 76 dzieci w wieku od 3 do 5 lat (około 40%). Dzieci te uczęszczają do 4 ośrodków edukacji przedszkolnej, są to oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Płońnicy, do którego uczęszcza 19 dzieci oraz 3 niepubliczne zespoły wychowania przedszkolnego (tzw. alternatywne formy), prowadzone przez stowarzyszenie Demokratyczna Unia Kobiet z siedzibą w Warszawie, do których uczęszcza łącznie 50 dzieci w wymienionym przedziale wiekowym. Kilko dzieci w wieku 5 lat chodzi na zajęcia do klas „0” razem z sześciolatkami. W/w placówki będą funkcjonować do czerwca 2009r.

Poza wymienionymi formami wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych oraz przy ich filiach funkcjonuje 6 oddziałów zerowych, do których uczęszcza 52 dzieci w wieku 6 lat. Dzieci w klasach „0” odbywają obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne.

Wskazany jest wzrost wskaźnika liczby dzieci objętych edukacją przedszkolną. Rozwiązaniem mają być m.in. planowane zmiany ustawowe.

Szkoły podstawowe i gimnazja

Na terenie Gminy Płońska obecnie funkcjonują 4 szkoły podstawowe oraz 1 gimnazjum:

- Szkoła Podstawowa im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Płońnicy, do której uczęszczają dzieci ze wsi Płońska, Gralewo, Murawki, Turza Mała, Rutkowice, Skurpie,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Niechłonie (mająca swoje filie w miejscowościach Zalesie i Jabłonowo), do której uczęszczają dzieci ze wsi Niechłonie, Gruszka, Jabłonowo, Zalesie,
- Szkoła Podstawowa w Wielkim Łęcku, do której uczęszczają dzieci ze wsi Wielki Łęck, Mały Łęck,
- Szkoła Podstawowa w Gródkach, do której uczęszczają dzieci ze wsi Gródki, Prioma, Przełęk,
- Publiczne Gimnazjum w Gródkach, do którego uczęszcza młodzież ze wszystkich miejscowości w gminie.

Ze względu na ciągły spadek liczby uczniów i wysokie koszty utrzymania szkół, w ciągu ostatnich kilku lat zlikwidowano placówki w innych miejscowościach gminy.

Ponadto we wsiach: Zalesie i Jabłonowo funkcjonują oddziały szkolne (kl. I-III).

W poniższej tabeli zestawiono liczbę uczniów oraz pracowników w poszczególnych szkołach, prowadzonych przez gminę:

Tabela 14. Szkoły podstawowe i gimnazjum – liczba uczniów i etatów.

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Pracownicy pedagogiczni – liczba etatów	Pracownicy obsługi – liczba etatów
Szkoła Podstawowa w Płońsku	172	18,55	5,00
Szkoła Podstawowa w Gródkach	60	8,85	2,25
Szkoła Podstawowa w Niechłonie	108	13,16	3,00
Szkoła Podstawowa w Wielkim Łęku	61	8,96	2,00
Publiczne Gimnazjum w Gródkach	241	21,74	4,75
Razem:	642	71,26	17,00

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku.

Dowóz dzieci i młodzieży do szkół zapewnia Urząd Gminy w Płońsku. Liczba dzieci dojeżdżających wynosi 394 uczniów, co stanowi ponad 60% wszystkich uczniów. Dzieci dowożone są autobusem szkolnym, tzw. „gimbusiem”, przez prywatną firmę oraz liniami PKS.

Z dowozem wiąże się niekiedy czas oczekiwania dzieci na autobus, co wymaga zapewnienia należytej opieki świetlicowej. Nie wszystkie szkoły posiadają salę do zajęć świetlicowych, odbywają się one w salach dydaktycznych lub w bibliotekach szkolnych. Świetlice te zapewniają młodzieży nie tylko opiekę. Stwarzają warunki zarówno do rozwijania zainteresowań, jak i do przejawiania różnorodnej aktywności, w tym także aktywności artystycznej, zabawowej, czyli zapewnienia różnorodnych potrzeb ucznia w godzinach pozalekcyjnych.

Tabela 15. Zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkoły podstawowe i gimnazjum.

Forma zajęć	Rodzaj zajęć ze względu na tematykę	Liczba kół lub zajęć	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach
Koła zainteresowań	1. Informatyczne	8	84
	2. Techniczne	0	0
	3. Przedmiotowe	18	273
	4. Artystyczne	8	107
	5. Sportowe	11	223
	6. Turystyczno-krajoznawcze	0	0

	7. Inne	1 (dziennikarskie)	19
Inne zajęcia pozalekcyjne	1. Drużyna zuchów	0	0
	2. Drużyna harcerska	1	15
	3. S. K. Caritas	4	82
	4. S. K. PCK	6	106
	5. Inne	8 (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze) 1 (UKS „Junior”)	52 70
	Razem:	66	1031

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych ze szkół).

Obecnie tylko Szkoła Podstawowa w Płońnicy dysponuje pełnowymiarową salą gimnastyczną z zapleczem sanitarnym. Pozostałe szkoły nie posiadają odpowiedniej bazy do prowadzenia zajęć sportowych. Zajęcia odbywają się na boiskach, korytarzach szkolnych lub w klasach lekcyjnych. Nie wszystkie szkoły posiadają odpowiednie boiska szkolne.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o potrzebie realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych, prowadzonych wśród dzieci i młodzieży.

Tabela 16. Problemy uczniów w środowisku szkolnym.

L.p.	Problem	Liczba ujawnionych przypadków	Liczba szkół, w których nie odnotowano zjawiska
1.	Konflikty z rodzicami (opiekunami)	4	3
2.	Konflikty z rodzeństwem	3	4
3.	Konflikty z nauczycielami	11	2
4.	Konflikty z kolegami szkolnymi	34	1

5.	Kłamstwa	41	1
6.	Wagary	16	3
7.	Picie alkoholu	3	4
8.	Narkotyzowanie się	-	5
9.	Palenie papierosów	12	4
10.	Ucieczki z domu	-	5
11.	Kradzieże	2	4
12.	Agresja i przemoc, w tym:		
	- poniżanie	10	4
	- zastraszanie	3	4
	- znęcanie się	-	5
	- bicie	11	2
	- wymuszanie pieniędzy	-	5
	- zmuszanie do palenia papierosów	-	5
13.	Autoagresja	-	5
14.	Przestępczość ujawniona	-	5
15.	Niszczenie mienia szkolnego	7	2
16.	Brak promocji do kolejnej klasy	20	2
17.	Udział w grupach negatywnych	-	5
18.	Opieka kuratora sądowego	9	3
19.	Przemoc w rodzinie	3	4
20.	Zaniedbanie przez dom	23	1
21.	Wykorzystywanie seksualne	-	5

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych ze szkół).

Kształcenie ponadgimnazjalne

Na terenie gminy znajduje się również placówka ponadgimnazjalna – Zespół Szkół w Gródkach, oferujący kształcenie w 3 typach szkół:

1. Liceum Profilowane, o profilach:

- Socjalnym
- Kształtowanie środowiska

2. Technikum.

- Technik Ekonomista

- Technik Agrobiznesu
- Technik Mechanik
- Technik Technologii Drewna
- Technik Architektury Krajobrazu

3. Zasadnicza Szkoła Zawodowa.

- Mechanik pojazdów i maszyn rolniczych
- Mechanik pojazdów samochodowych
- Stolarz
- Rzeźnik-wędliniarz
- Ogrodnik

Do Zespołu Szkół w Gródkach uczęszcza znaczny odsetek młodzieży z Gminy Płońska, ogół uczniów stanowi 289 uczniów, w tym 117 uczniów z gminy (40,5%).

Bazę szkoły stanowią:

- przestrzenny trzysegmentowy budynek szkolny, w którym znajdują się funkcjonalne klasopracownie,
- sala gimnastyczna, siłownia, stadion sportowy, kort tenisowy,
- nowoczesny internat zapewniający warunki do nauki i wypoczynku,
- pracownie komputerowe (dostęp do internetu),
- biblioteka z czytelnią.

Zespół Szkół dba również o zagospodarowanie czasu wolnego oraz rozwijanie zainteresowań młodzieży. W szkole funkcjonują koła zainteresowań: Klub Młodego Europejczyka, Szkolne Koło Muzyczno-Teatralne i Koło Informatyczne. Prężnie działają sekcje piłki siatkowej dziewcząt i chłopców, sekcja koszykówki chłopców, piłki nożnej i piłki ręcznej chłopców. Działalność wolontarystyczną prowadzi Szkolne Koło Wolontariatu, a także Szkolne Koło PCK.

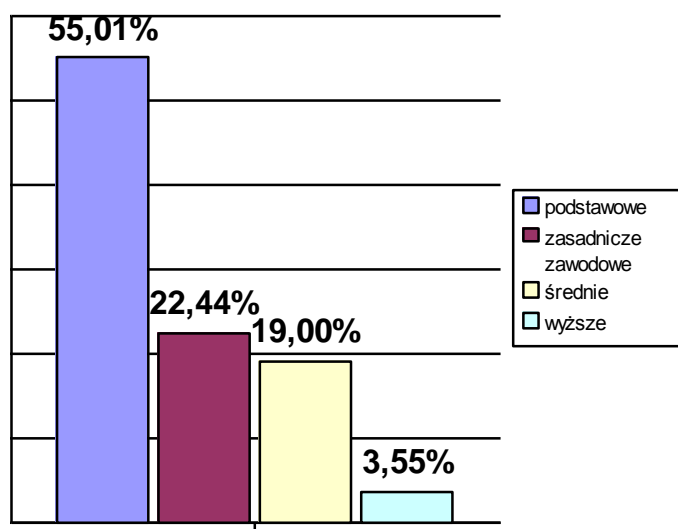
Niekorzystnie przedstawiają się wskaźniki dotyczące **poziomu wykształcenia** mieszkańców gminy. Prawie 57% ogółu legitymuje się co najwyżej wykształceniem podstawowym, natomiast osób z wykształceniem wyższym jest niewiele ponad 3%.

Tabela 17. Poziom wykształcenia na terenie gminy Płońnica.

Rodzaj wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	167	104	63
Policealne	69	52	17
Średnie	826	476	350
Zasadnicze zawodowe	1057	354	703
Podstawowe ukończone	2463	1325	1138
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	315	186	129

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych GUS z Narodowego spisu powszechnego z 2002 r.)

Rysunek 10. Poziom wykształcenia.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Płońnica. Olsztyn, Urząd Statystyczny w Olsztynie 2003 s. 53.)

W ostatnich latach młodzież coraz częściej podejmuje naukę w szkołach średnich i kontynuuje naukę na studiach wyższych. Wynika to z tego, że ludzie młodzi mają świadomość, że aby zaistnieć na rynku pracy i nie zasilać szeregu osób bezrobotnych, muszą inwestować w siebie, swoje wykształcenie i swoją przyszłość.

Niestety często zdobyte wykształcenie jest nieadekwatne do zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy. Powodem takiej sytuacji jest z jednej strony oferta kształcenia, która nie odpowiada sytuacji i nie nadąża za zmianami. Z drugiej strony sama młodzież często wybiera łatwiejsze kierunki kształcenia, które są mało atrakcyjne na rynku pracy. Efektem tego jest rosnące zapotrzebowanie na absolwentów kierunków technicznych, specjalistów, inżynierów, spotęgowane dodatkowo emigracją fachowców do krajów zachodnich, jak również brakiem zachęt do studiowania na kierunkach technicznych.

c) ochrona zdrowia.

Mieszkańcy Gminy Płońnica korzystają z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „SANOMED” w Płońnicy oraz z Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „ESKULAP” w Lidzbarku – Przychodnia nr 4 w Niechłonie. Specjalistyczną opiekę całodobową zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie. Dostępna jest również apteka w Płońnicy. W obu ośrodkach zatrudnionych jest 3 lekarzy, 6 pielęgniarek, 2 położne, 1 stomatolog, 1 pomocnik stomatologa. Liczba świadczeń na 1000 mieszkańców wynosi 3927.

Tabela 18. Liczba pacjentów korzystających z opieki zdrowotnej.

NZOZ	Liczba pacjentów korzystających z opieki lekarskiej	Liczba osób korzystających z opieki pielęgniarek środowiskowych	Liczba uczniów objętych opieką medyczną	Liczba świadczeń medycznych w 2007 r.
„SANOMED” w Płońnicy	3511	3598	788	22 778
„ESKULAP” Przychodnia nr 4 w Niechłonie	1138	1244	652	4 264

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy.

Stan zdrowia mieszkańców gminy nie odbiega od średniej w województwie warmińsko – mazurskim. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca, wady postawy (dzieci i młodzież), zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli), choroby reumatyczne, nadciśnienie,

alkoholizm, choroby nowotworowe. Przyczyny powyższego stanu rzeczy są różne, a wśród nich niewłaściwe nawyki żywieniowe, brak profilaktyki i wczesnego wykrywania chorób, a także niedostateczna aktywność fizyczno-ruchowa ludności. Bardzo ważnym problemem jest również ochrona zdrowia rolników i domowników pracujących w gospodarstwach rolnych, z uwagi na fakt, że gmina Płońska jest gminą typowo rolniczą.

Zdarzeniami najczęściej powodującymi wypadki są:

- upadek osób,
- uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta,
- zetknięcie się z ostrymi narzędziami rolniczymi lub innymi ostrymi przedmiotami,
- upadek przedmiotów,
- inne zdarzenia.

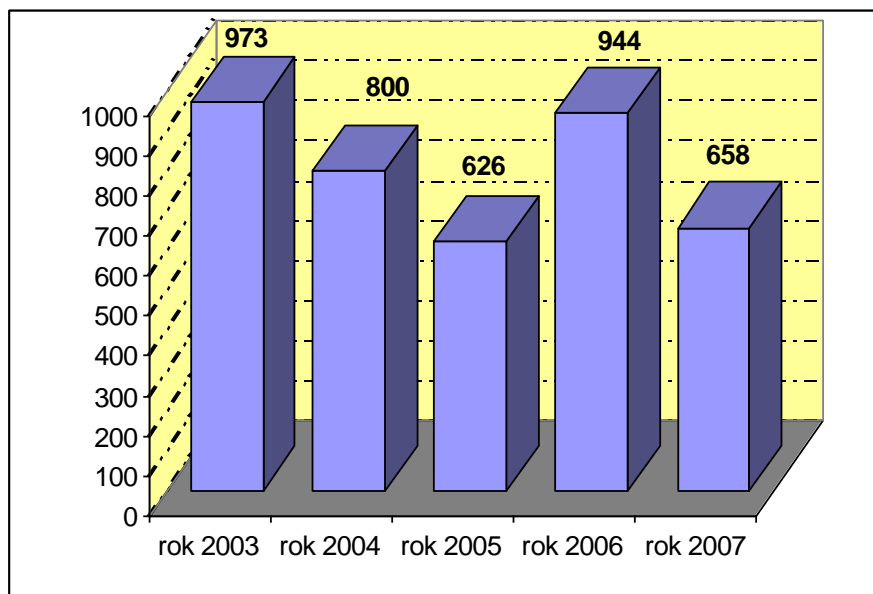
W tej sytuacji ważną i celową sprawą staje się zwrócenie rolnikom uwagi na zagrożenia w gospodarstwach rolnych i podkreślenie wagi problemów związanych z ochroną ich życia i zdrowia. Główny nacisk w profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży ośrodki zdrowia kładą na organizowanie szczepień ochronnych, przeprowadzanie pogadarek z dziećmi i młodzieżą z różnych grup wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

d) opieka społeczna.

Charakterystyka grup objętych pomocą społeczną w gminie.

Ze statystyk prowadzonych przez GOPS w Płońscy wynika, że rzeczywista liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach pomocy społecznej ulegała zmianom na przestrzeni lat. Zamieszczony poniżej rysunek potwierdza to twierdzenie. Liczba osób, którym przyznano świadczenie w roku 2007 zmniejszyła się o ponad 32% w stosunku do roku 2003. Zjawisko to nie jest jednak odzwierciedleniem poprawiającej się sytuacji społeczeństwa, a rozwiązań systemowych.

Rysunek 11. Rzeczywista liczba osób objętych świadczeniami według decyzji administracyjnych w latach 2003-2007.

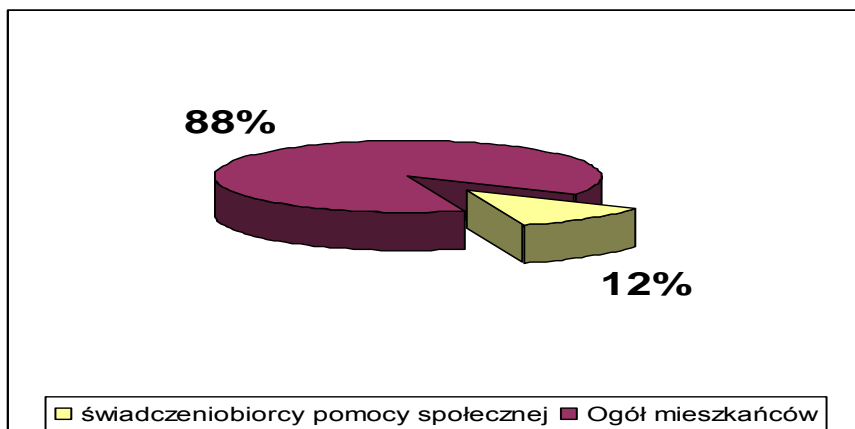

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy).

Spadek liczby osób objętych pomocą w 2003 r. związany był z przejściem rent socjalnych do ZUS, natomiast w roku 2005 z przejściem części beneficjentów do systemu świadczeń rodzinnych. W roku 2006 odnotowano wzrost liczby świadczeniobiorców w związku z uruchomioną pomocą państwa w zakresie dożywiania, która objęła swoim zasięgiem szerszy krąg osób.

W roku 2004 gminy przejęły wypłaty świadczeń rodzinnych. Celem reformy systemu pomocy rodzinie, wprowadzonej przez ustawę o świadczeniach rodzinnych było stworzenie spójnego systemu wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne. Jednocześnie w wyniku zmian w ustawie o pomocy społecznej zasiłki okresowe zostały wpisane w zadania własne gminy. W wyniku tych zmian doszło do zmniejszenia ilości osób obejmowanych pomocą w ramach zadań zleconych, a zwiększyła się pomoc w zakresie zadań własnych.

Rysunek 12. Beneficjenci pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców.

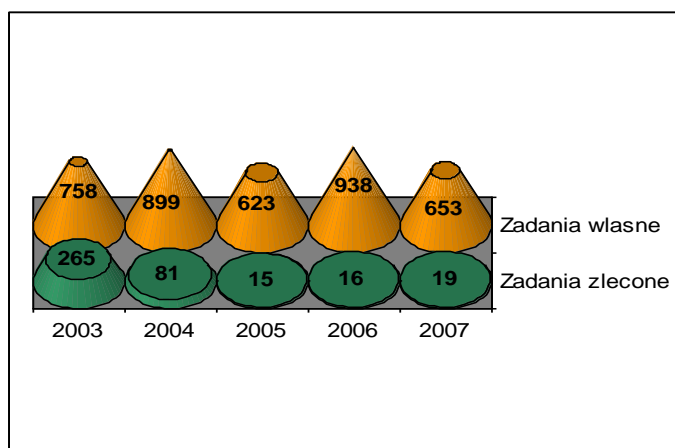
Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy).

Analizując dane dotyczące liczby mieszkańców gminy Płońnica oraz liczby osób objętych pomocą w latach 2003-2007 można przyjąć, że w latach 2003-2007 średnio co 7 mieszkańców gminy korzystał z wsparcia GOPS.

Dotychczasowe formy pomocy i świadczeń.

Jak widać na przedstawionym wykresie, liczba osób objętych wsparciem w zakresie zadań zleconych systematycznie spada od 256 osób w roku 2003 do 19 osób w roku 2007.

Rysunek 13. Zmiany w liczbie osób objętych wsparciem z podziałem na zadania własne i zlecone.

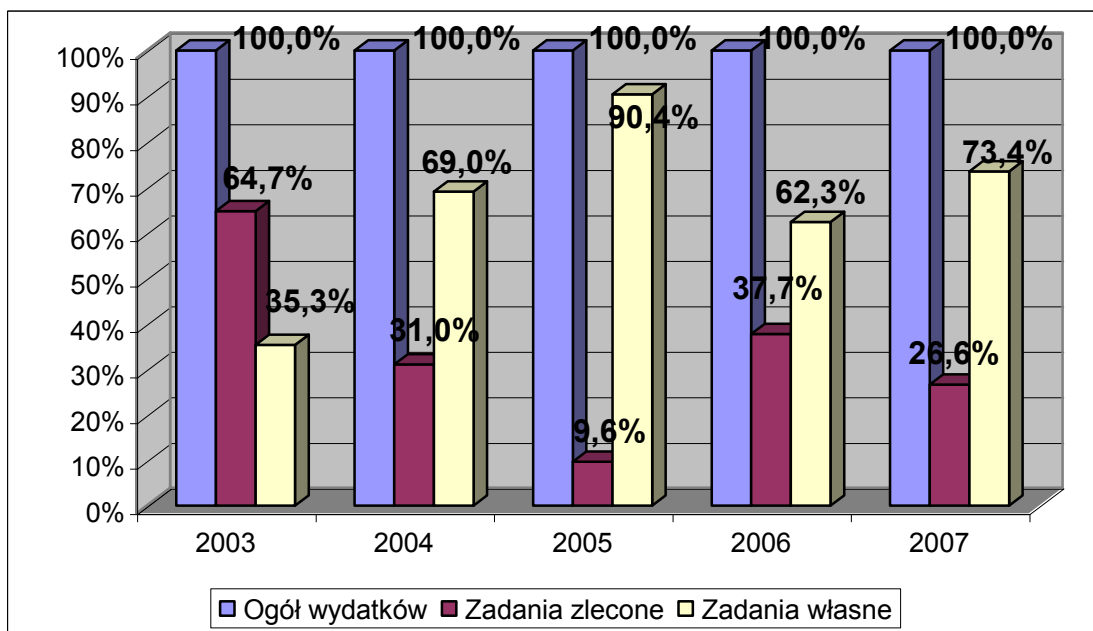

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy).

Zmniejszenie liczby świadczeniobiorców należy wiązać z przeprowadzonymi zmianami w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które

w zdecydowanej większości powierzono samorządom. Toteż zauważalny jest wzrost liczby osób objętych wsparciem w zakresie zadań własnych z 758 osób w roku 2003 do 899 osób w 2004 roku. W kolejnych latach liczba korzystających ze wsparcia ma tendencję zmienną tzn. spada w roku 2005, rośnie w 2006 roku po czym ponownie spada.

Rysunek 14. Wydatki na pomoc społeczną w latach 2003 – 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońcy).

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uwzględniając wydatki na zadania własne, pochodzące z budżetu gminy i wydatki na zadania zlecone z budżetu państwa.

Począwszy od października roku 2003 dochodziło do kolejnych zmian w ustawie o pomocy społecznej, co wpłynęło na zmianę wydatków w zakresie realizacji poszczególnych zadań.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie należy zauważyć, że nakłady finansowe na realizację zadań zleconych w roku 2004 i 2005 roku spadły w stosunku do nakładów w roku 2003, następnie wzrosły w roku 2006 i ponownie spadły w 2007 roku. Spadek wydatków wiązać należy z zaprzestaniem finansowania wypłat rent socjalnych dla osób

niepełnosprawnych, które przekazano do ZUS, a także z przejściem części beneficjentów do systemu świadczeń rodzinnych (mowa tu o zasiłkach stałych). Natomiast wzrost i spadek wydatków w latach 2006 i 2007 wynikał z realizacji pomocy dla rolników dotkniętych skutkami suszy.

Odmienne przedstawiają się wydatki na zadania własne, które w 2004 i 2005 wzrosły w stosunku do roku 2003, następnie w 2006 roku zauważalny jest ich spadek do poziomu z 2003 roku i kolejny wzrost w 2007 roku. Wzrost wydatków wiązać należy z ograniczeniem katalogu zadań zleconych na rzecz zadań własnych (np. zasiłki okresowe stały się zadaniem własnym począwszy od 2004 roku) oraz wejściem w życie ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Spadek wydatków w roku 2006 wynikał z poprawy sytuacji beneficjentów i ich migracji w celach zarobkowych poza granice kraju.

Tabela 19. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w latach 2005 – 2007.

Rodzaj pomocy	2005	2006	2007
	Wydatki w zł	Wydatki w zł	Wydatki w zł
Zasiłki stałe	42 101	47 731	53 100
Zasiłki okresowe	229 386	199 457	144 291
Zasiłki celowe	35 665	47 784	41 340
Składki zdrowotne	2 298	5 276	5 881
Zasiłki w związku z suszą	X	202 552	74 384
Usługi opiekuńcze	70 369	37 321	31 569
Domy pomocy społecznej	X	10 670	20 207

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońsku).

Tabela 20. Zakres świadczeń rodzinnych w latach 2004 – 2007.

Rodzaj świadczenia	2004		2005		2006		2007	
	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł.)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł.)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł.)	Liczba świadczeń	Wydatki (tys. zł.)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	6035	455,6	13 121	965,4	22 463	1 461,1	22 622	1 679,1
Jednorazowa zapomoga na urodzenie	0	0	0	0	79	79,0	78	78,0

dziecka								
Zasilek pielęgnacyjny	285	41,0	865	124,6	1784	262,8	1981	303,0
Świadczenie pielęgnacyjne	170	71,0	250	103,6	284	119,3	299	1 255,8
Ogółem	6490	567,6	14 236	1 193,6	24 610	1 922,2	24 980	3 315,9

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy).

e) zasoby mieszkaniowe.

Potrzeby mieszkaniowe mieszkańców gminy zaspokajane są w 91,9% poprzez budownictwo indywidualne, 2,9% mieszkań stanowi własność gminy, 2,1% własność zakładów pracy, 3,1% pozostałych podmiotów.

Liczba mieszkań komunalnych pozostających w zasobach gminy wynosi obecnie 48. Są to mieszkania kilkudziesięcioletnie wymagające pewnych nakładów finansowych na modernizację. Ilość mieszkań komunalnych na przełomie lat 2003 – 2007 wahała się, co przedstawia poniższa tabela. Wahania spowodowane były z jednej strony likwidacją szkół podstawowych i przeznaczeniem budynków na mieszkania komunalne, z drugiej wykupem mieszkań.

Tabela 21. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy.

Rok	Liczba lokali mieszkalnych
2003	41
2004	35
2005	51
2006	45
2007	48

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońnicy).

Na terenie gminy Płońnica nie stwierdza się zjawiska bezdomności. Problemy społeczne związane z brakiem zamieszkiwania występują sporadycznie i są na bieżąco rozwiązywane. Poniższe zestawienie przedstawia potrzeby mieszkańców w kwestii przydziału mieszkań.

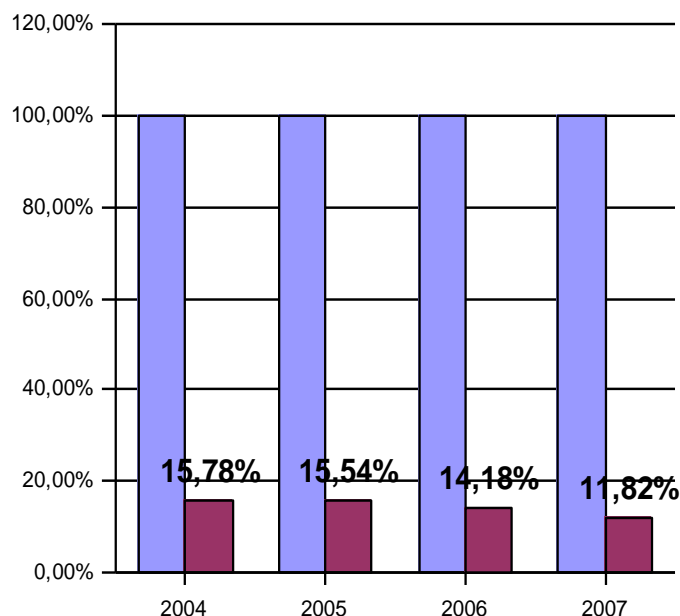
Tabela 22. Potrzeby mieszkańców w kwestii przydziału mieszkań.

Rok	Liczba wniosków o przydział mieszkania	Liczba wniosków załatwionych pozytywnie
2003	23	14
2004	1	1
2005	13	6
2006	3	1
2007	4	4

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońcy).

Na terenie gminy z dodatków mieszkaniowych korzysta 11,82% mieszkańców. W kolejnych latach liczba osób korzystających z tego typu świadczeń w porównaniu do ogółu mieszkańców systematycznie spada, spada również przeznaczona na nie kwota, co przedstawia poniższy wykres oraz tabela.

Rysunek 15. Udział osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w ogólnej liczbie mieszkańców.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońcy).

Tabela 23. Liczba oraz kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych w kolejnych latach.

Rok	Liczba świadczeń	Kwota (zł)
2003	1740	189 065,51
2004	2439	177 137,30
2005	1784	136 362,00
2006	1868	123 372,00
2007	1262	101 026,00

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońcy (na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońcy).

Świadczeniobiorcami w większości są od lat te same rodziny, których dochody są niewystarczające na utrzymanie mieszkania. Według danych z Urzędu Gminy liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy finansowej spadła ze 195 w 2004 roku do 147 w roku 2007. Z jednej strony jest to wynikiem zmian w prawie krajowym i lokalnym, które ograniczyły możliwości korzystania z dodatków oraz obniżyły wysokość tych świadczeń. Tym samym spadło zainteresowanie tego typu wsparciem. Z drugiej strony na spadek liczby świadczeniobiorców wpłynęła ogólna poprawa sytuacji dochodowej rodzin.

f) kultura

Organizatorem życia i aktywności kulturalnej zarówno w Płońcy, jak i w całej gminie jest

- Gminny Ośrodek Kultury w Płońcy,

oraz

- Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Płońcy.

Gminny Ośrodek Kultury w Płońcy prowadzi zajęcia świetlicowe, wokalne, recytatorskie i kabaretowe, jak również zajęcia z zakresu tańca, teatru i plastyki. Podstawowe zadania Gminnego Ośrodka Kultury to tworzenie, upowszechnianie i ochrona kultury oraz stymulowanie, rozwijanie i zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców całej gminy

(również osób starszych), a także prowadzenie i rozpowszechnianie promocji kultury lokalnej w kraju i za granicą.

Największą imprezą, mającą wieloletnią tradycję w Płośnie, jest Ogólnopolski Przegląd Teatrów Amatorskich "Płoński Lato Teatralne", którego organizatorem jest GOK w Płośnie. W roku 2007 odbyła się 20 jubileuszowa edycja przeglądu.

Ogólnopolski Przegląd Teatrów Amatorskich PLT jest trzecia co do wielkości impreza tego typu w regionie i jedynym przeglądem teatralnym organizowanym na wsi. PLT to nie tylko konkursy i prezentacje ale także warsztaty, prowadzone przez specjalistów i od gry aktorskiej i reżyserii. Wysoki poziom przeglądu przyczynił się do tego, że cieszy się on ogromną popularnością i uznaniem wśród wieloletnich uczestników i powoduje ciągły wzrost liczby nowych teatrów amatorskich, biorących w nim udział.

Uzupełnieniem działalności kulturalnej GOK jest Gminna Biblioteka Publiczna w Płośnie. Biblioteka obok typowej działalności organizuje konkursy literackie, wystawy oraz lekcje biblioteczne oraz lekcje obsługi komputera dla uczniów szkół podstawowych. W czytelni znajdują się też stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Na terenie gminy Płońska znajdują się ponadto 3 placówki biblioteczne we wsiach: Gródki (w gimnazjum), Niechłonin (przy kościele) i Wielki Łęck (przy kościele).

Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Płośnie to jedna z najlepszych orkiestr OSP w Polsce i najlepsza orkiestra OSP województwa warmińsko-mazurskiego.

Powstała w 1979 roku, z inicjatywy jej obecnego Kapelmistrza, instruktora i nauczyciela - Jana Wiśniewskiego. Z niewielkiej strażackiej orkiestry udało mu się stworzyć big-band, odnoszący sukcesy w Polsce i poza granicami kraju.

g) rekreacja

Wieś i rolnictwo związane są ściśle z otaczającym je środowiskiem. Wtopione w przyrodę, współtworzą z nią krajobraz wiejski, który wraz z różnymi przejawami życia biologicznego, formami zabudowy i architektury wiejskiej - stanowi nabierający na znaczeniu produkt ubocznej działalności rolniczej.

Walory środowiska przyrodniczego – uroki krajobrazu, bogata rzeźba terenu, czyste powietrze, spokój, oraz spuścizna historyczna są podstawą do rozwijania funkcji rekreacyjnych w gminie Płońska.

Cała Gmina znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski. Lecz najwyższe walory turystyczne mają obszary w północnej i północno-zachodniej części gminy. Na północno-zachodnim skraju gminy znajduje się fragment Welskiego Parku Krajobrazowego związanego z malowniczą doliną rzeki Wel oraz fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry. Kompleksy leśne położone w okolicy Turzy Małej i Gródek oferują urokliwe, spokojne zakątki, obfitość zwierzyny.

Są to niestety jedynie atuty dla rozwoju funkcji rekreacyjnej. Całkowity brak jest na terenie gminy zaplecza dla obsługi tej funkcji, jak również tendencji do jej rozwijania. Są to więc tylko na obecnym etapie obszary predysponowane do zagospodarowania turystycznego w różnych jego formach.

5.2. Sfera produkcyjna

a) bezrobocie

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

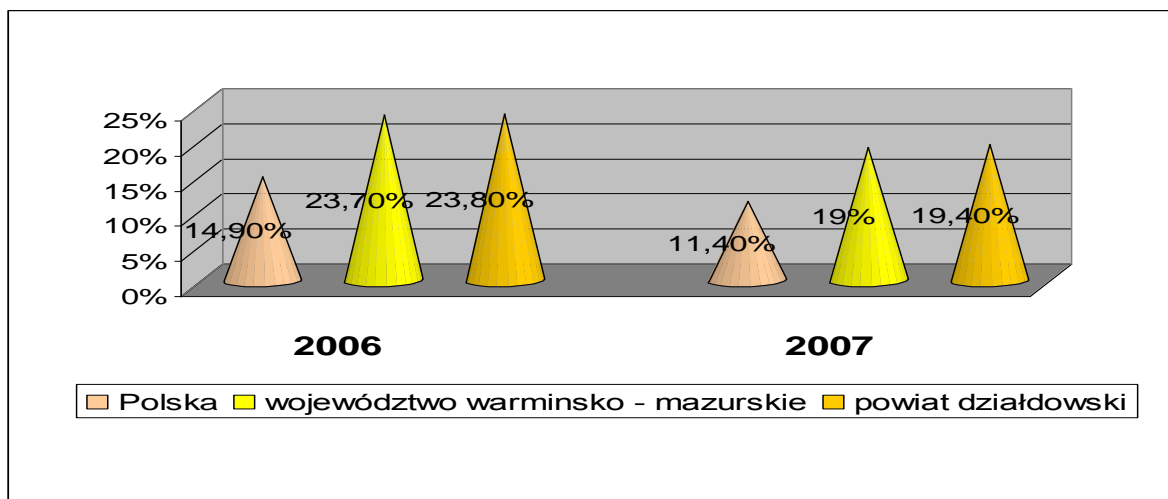
Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych

bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Bezrobocie może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przejmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a także konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Rysunek 16. Stopa bezrobocia w kraju, województwie i powiecie w 2006 i 2007.

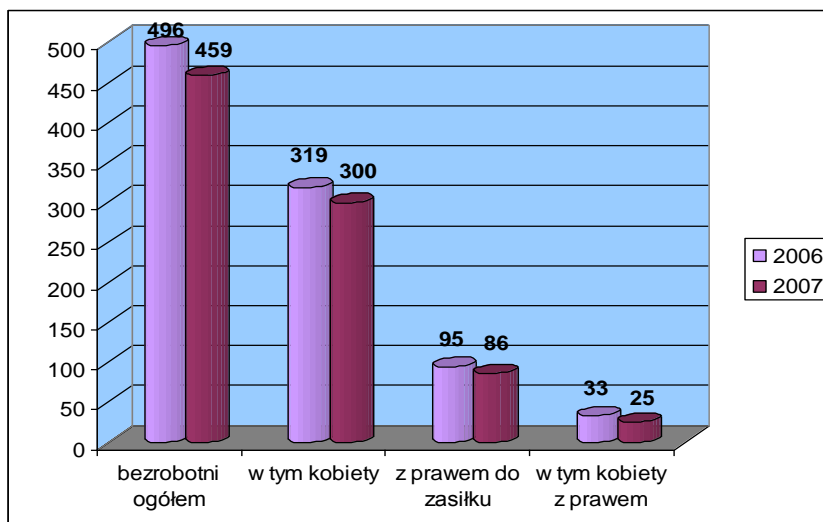

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie).

Powiat działdowski charakteryzuje się wyższą w porównaniu do całego kraju stopą bezrobocia, która rozumiana jest jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywającą czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych, prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Na

powyższym wykresie można zaobserwować, iż stopa bezrobocia w roku 2007 w stosunku do roku 2006 maleje zarówno w kraju, województwie, jak i w powiecie.

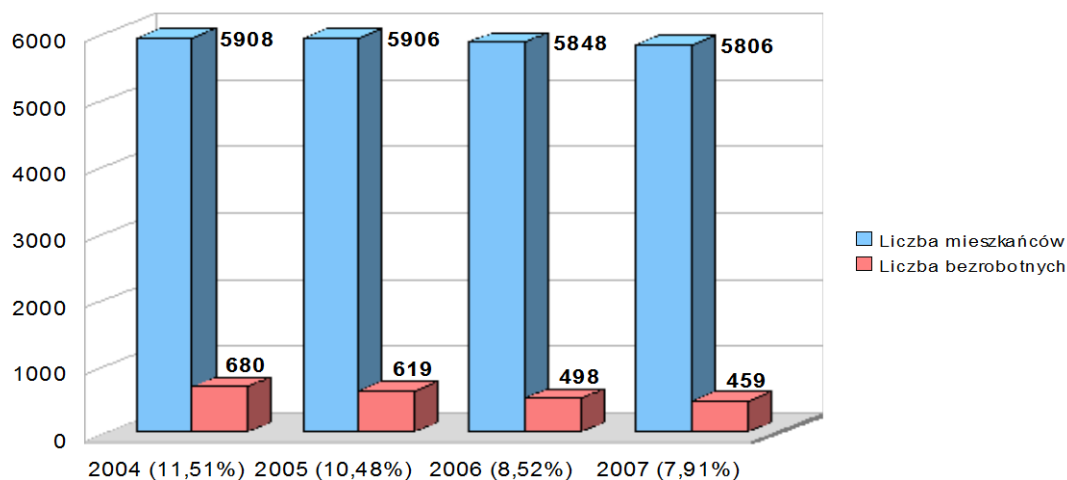
Rysunek 17. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku – stan na 31 grudnia 2006 i 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Dziąldowie).

Z analizy danych przedstawionych na rysunku wynika, że w grupie bezrobotnych to kobiety stanowią zdecydowaną większość, bo ponad 60%. Ich przeważająca część pozostaje również bez prawa do zasiłku.

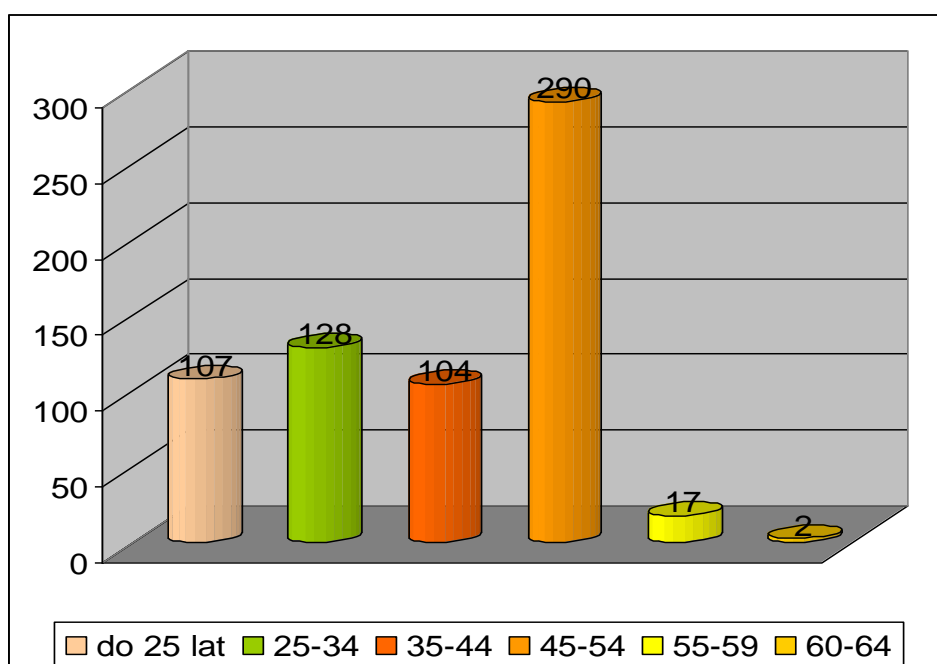
Rysunek 18. Udział procentowy i liczba osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców w latach 2004 – 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych GUS).

Jak przedstawia Rysunek 18 od roku 2004 spada zarówno liczba mieszkańców gminy jak i osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy. W wyniku obliczenia średniej liczby mieszkańców i osób bezrobotnych z okresu 2003 – 2007 roku odczytać również można, że co 10 mieszkańców Gminy Płońnica był osobą bezrobotną. Oczywiście nie oddaje to pełnego obrazu bezrobocia, gdyż powszechnie wiadomo, że wiele osób posiadających status osoby bezrobotnej podejmuje nielegalne zatrudnienie.

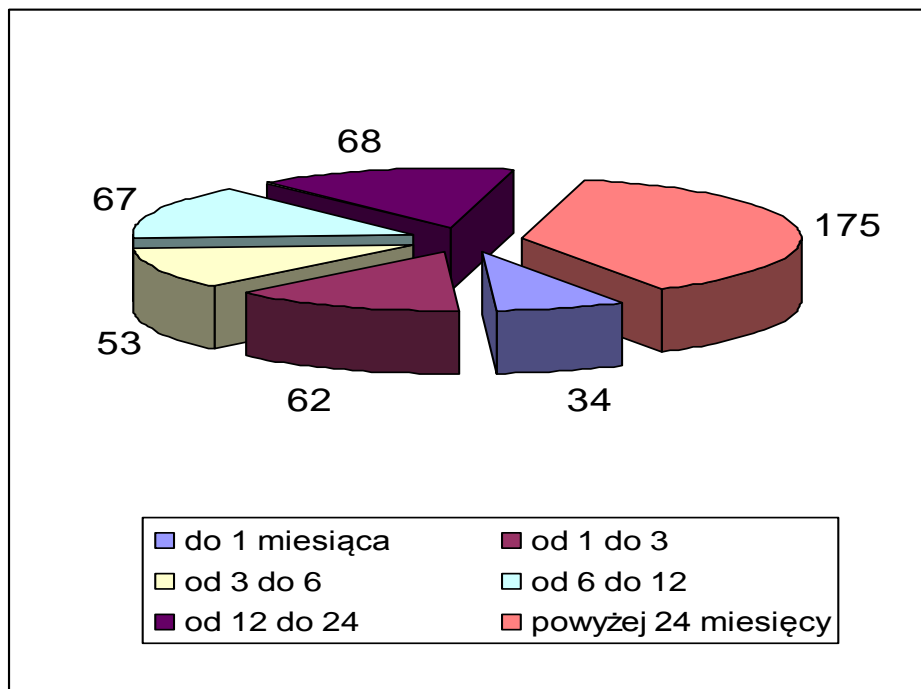
Rysunek 19. Bezrobotni według wieku – dane na dzień 31 grudnia 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie).

Najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby w wieku od 45 do 54 lat. W rejestrach figuruje ich 290 ogółem. Kolejną liczną grupą są osoby w wieku od 25 do 34 lat – ogółem 128 osób. W grupie wiekowej do 25 lat zarejestrowanych jest 107 osób. Nieznacznie niżej kształtuje się grupa w wieku od 35 do 44 lat w liczbie 104 bezrobotnych. W przedziale wiekowym od 55 do 59 lat zewidencjonowano jedynie 17 osób. Najmniej liczną grupę stanowi przedział wiekowy od 60 do 64 lat, który liczy jedynie 2 osoby pozostające bez pracy.

Rysunek 20. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy – dane na dzień 31 grudnia 2007.

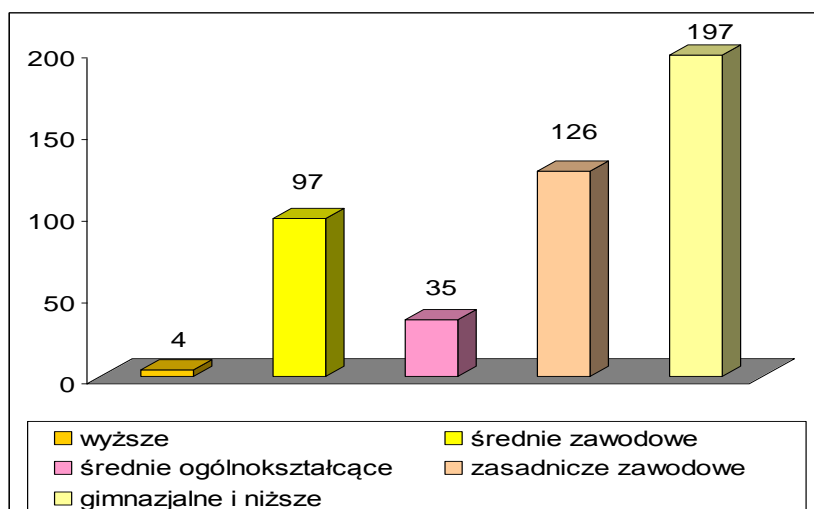

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie).

Z analizy danych wynika, że najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od ponad dwóch lat – ogółem 175 osób. Bezrobotni pozostający bez pracy od 12 do 24 miesięcy to grupa 68 osób spośród wszystkich zarejestrowanych, natomiast pozostający bez pracy od 6 do 12 miesięcy stanowią ogółem 67 osób. Bezrobotni poszukujący pracy od 1 do 3 miesięcy to 62 osoby, a od 3 do 6 miesięcy to ogółem 53 osoby. Najmniej liczna grupa to bezrobotni nie posiadający żadnego zatrudnienia do jednego miesiąca – 34 osoby.

Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, że liczba osób bezrobotnych wzrasta w przypadku poszukujących pracy od 1 do 3 miesięcy, następnie spada wśród bezrobotnych od 3 do 6 miesięcy, po czym znowu rośnie proporcjonalnie do czasu pozostawania bez zatrudnienia.

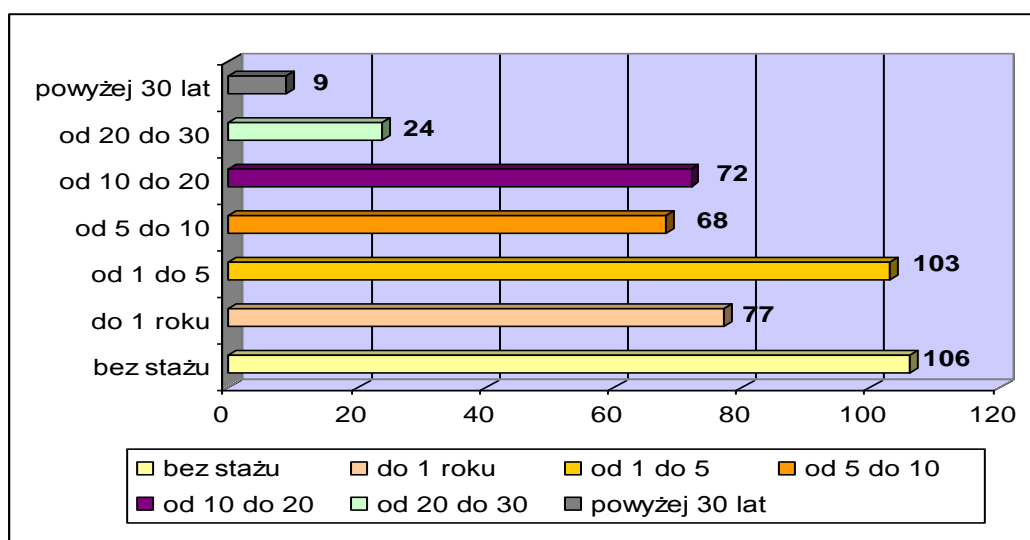
Rysunek 21. Bezrobotni według wykształcenia – dane na dzień 31 grudnia 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie).

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osób na rynku pracy. Jak wskazuje wykres najwyższe bezrobocie osiąga osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. W tym przedziale aż 197 osób posiada status bezrobotnego. Kolejną grupą bezrobotnych w liczbie 126 są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz 97 osób – z wykształceniem średnim zawodowym. Problem braku zatrudnienia w najmniejszym stopniu dotyczy osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – ogółem 35 osób i wyższym – zaledwie 4 osoby. Analizując powyższe zauważyć należy że dbałość o wykształcenie dzieci i młodzieży ma szczególne znaczenie.

Rysunek 22. Bezrobotni według stażu pracy – dane na dzień 31 grudnia 2007.

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie).

Najliczniej reprezentowaną grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bez stażu pracy – 106 osób. Kolejna grupa to osoby ze stażem od 1 do 5 lat – 103. Stażem pracy do 1 roku okazuje się grupa 77 osób. Z ogółu bezrobotnych, aż 72 osoby posiadają staż pracy od 10 do 20 lat. Bezrobotni o stażu od 5 do 10 lat to grupa 68 osób. Najmniej bezrobotnych bo jedynie 24 zanotowano w grupie osób legitymujących się stażem w przedziale od 20 do 30 lat i dłuższym tj. ponad 30 lat – 9 osób.

b) sfera gospodarcza.

Z uwagi na fakt, że Gmina Płońska jest gminą typowo rolniczą, stosunkowo niewiele jest podmiotów gospodarczych prowadzących inną działalność gospodarczą. Dominują usługi związane z obsługą rolnictwa oraz budownictwo. Formą prowadzonej działalności są najczęściej małe warsztaty i obiekty drobnej wytwórczości. Główne rodzaje prowadzonej działalności to handel detaliczny i hurtowy, warsztaty naprawcze, usługi budowlane i transport.

Według danych z Referatu ds. obsługi Rady Gminy i jej organów oraz ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Gminy w Płońscy z dnia 28.07.2008 na terenie Gminy Płońska działalność gospodarczą zarejestrowało ogółem 186 podmiotów. W tej liczbie nie są uwzględnione podmioty dokonujące Rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Tabela 24. Podmioty gospodarcze w Gminie Płońska.

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów
Ogółem	186
Działalność produkcyjna	18
Działalność handlowa	61
Działalność usługowa	104
Inna	3

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońscy (na podstawie danych Urzędu Gminy w Płońscy).

Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej¹ zarejestrowane w rejestrze regon według wybranych sekcji (dane dla Gminy Płońsk).

Lata	Podmioty ogółem	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł		budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazynowa i łączność	pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości i firm, nauka
			razem	w tym przetwórstwa przemysłowe						
2003	280	44	35	35	33	61	1	15	12	16
2004	256	34	25	25	35	61	-	14	11	15
2005	269	37	26	26	38	63	1	15	13	17
2006	273	35	26	26	41	65	1	16	12	17

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (na podstawie danych GUS).

Tabela 26. Podmioty gospodarki narodowej² zarejestrowane w rejestrze REGON.

Lata	Ogółem	Sektor		Z ogółem					
		publiczny	prywatny	spółki handlowe		spółki cywilne	spółdzielnie	fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
				razem	w tym z udziałem kapitału zagranicznego				
2003	280	32	248	1	-	9	4	14	210
2004	256	29	227	1	-	9	4	14	189
2005	269	26	243	1	-	9	4	14	205
2006	273	23	250	1	-	9	4	14	212

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońsku (na podstawie danych GUS).

1 Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne

2 Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne

Tabela 27. Osoby fizyczne³ prowadzące działalność gospodarczą według wybranych sekcji PKD.

Lata	Ogółem	W tym						
		przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazynowa i łączność	pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości i firm
2003	210	33	32	59	1	13	12	7
2004	189	23	34	59	0	12	11	7
2005	205	24	37	60	1	13	13	10
2006	212	24	40	62	1	14	12	10

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońnicy (na podstawie danych GUS).

Rozwój działalności gospodarczej obok wzrostu lokalnej aktywności wpływa na zwiększenie dochodów uzyskiwanych z podatku od nieruchomości i pośrednio z udziałów w podatku od dochodów osobistych. Należałoby więc w najbliższych latach położyć większy nacisk na stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju działalności gospodarczej, głównie małych i średnich przedsiębiorstw.

³ Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwo rolne

6. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

6.1. Zagrożenie powodziowe.

W granicach gminy Płońnica występują obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią od rzeki Wel, na których mają zastosowanie przepisy prawa wodnego. W/w obszar został wyznaczony w oparciu o opracowanie pt: „Wyznaczanie granic obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w celu uzasadnionego odtworzenia obszarów zalewowych”, które powstało na zlecenie dyrektora RZGW Gdańsk i jest częścią Studium Ochrony Przeciwpowodziowej Regionu Wodnego. W/w studium na celu zapobieganie ewentualnym stratom powodziowym już na etapie planowania przestrzennego, poprzez unikanie zagospodarowania terenów zagrożonych występowaniem powodzi.

Lokalizację obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zawiera rysunek Nr 1.

6.2. Zagrożenia dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

Gmina Płońnica jest gminą typowo rolniczą. Znajdują się tu, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi: Gospodarstwo Rolne w Rutkowicach prowadzące hodowlę trzody chlewnej i bydła, Gorzelnia Rolnicza w Rutkowicach i Gorzelnia Rolnicza w Turzy Małej. W zakładach tych powstają m.in. gnojowica i wywary jako odpady z produkcji spirytusu.

Źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych są (oprócz źródeł punktowych przemysłu rolnego) zanieczyszczenia obszarowe. Do zanieczyszczeń tych zaliczamy ładunki zawarte w wodach wsiąkających do gruntu oraz ładunki w wodach spływających powierzchniowo do cieków i rzek z terenów użytków rolnych, leśnych, nieużytków oraz innych terenów nieskanalizowanych. W polskich warunkach charakteryzujących się brakiem oczyszczalni w ponad 95% wsi zanieczyszczenia obszarowe obejmują nie tylko ładunki zanieczyszczeń wód azotem, fosforem i pestycydami wypłukanymi z gruntów rolnych, ale także ładunki zawarte w ściekach komunalnych, które kierowane są do rowów melioracyjnych lub wprost do gruntu, stając się źródłem zanieczyszczeń obszarowych.

W zanieczyszczeniach obszarowych największy udział mają zanieczyszczenia pochodzące z użytków rolnych, budynków oraz wiejskich gospodarstw domowych. Znaczący udział stanowią, w tym również na terenie gminy

Płońnica, zakłady przetwórstwa rolnego i rolno-spożywczego.

Główne zanieczyszczenia wód powodowane przez rolnictwo wynikają ze stosowania nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków ochrony roślin. Nawozy naturalne są źródłem różnego rodzaju związków azotu i fosforu, a nawozy sztuczne - związków azotu, fosforu, potasu i wapnia. Z punktu widzenia ochrony czystości wód najistotniejsze znaczenie mają związki azotu i fosforu. Ustalenie wielkości ładunków tych substancji trafiających do wód powierzchniowych i podziemnych jest bardzo trudne, gdyż zależy od wielu czynników takich jak:

- użytkowanie ziemi i rozmieszczenie użytków w zlewni,
- struktura zasiewów i stosowanie poplonów,
- zabiegi uprawowe,
- jakość stosowanych nawozów i środków ochrony roślin oraz przemiany zachodzące
- w czasie składowania i użytkowania,
- sposób gospodarowania nawozami sztucznymi i naturalnymi,
- intensywność i sposób hodowli zwierząt gospodarskich,
- poziom gospodarki wodno-ściekowej wsi,
- działania opadów atmosferycznych,
- ukształtowanie terenu oraz układ sieci cieków,
- właściwości gleby oraz przepływ wód gruntowych.

Wszystkie te czynniki mogą być zróżnicowane zarówno w czasie, jak i w odniesieniu do poszczególnych terenów. W związku z tym rozważania dotyczące ładunków zanieczyszczeń mogą pozwolić tylko na orientacyjne określenie tych ładunków.

Przy ogólnej powierzchni gminy Płońnica 16 323 ha, użytki rolne zajmują ogółem 12 425 ha, tj. 74,5%, w tym grunty orne 9 320 ha (dane za rok 2008).

Część gruntów należących do zakładów rolnych w Rutkowicach użytkowanych przez PPU-W "TRANS" Sp. z o.o. i w Turzy Małej użytkowanych przez PPH "KOSZ-LEW" Sp. z o.o. jest nawożona gnojowicą, wywarem melasowym, bądź uwodnionymi osadami ściekowymi. Obydwa te zakłady posiadają pozwolenia na rolnicze wykorzystanie ścieków (gnojowicy, wywaru itp.), co zostanie omówione w dalszej części tego rozdziału. Nie mniej jednak nie przestrzeganie warunków

pozwoleń może prowadzić do nadmiernego zanieczyszczenia wód związkami biogennymi.

Poza związkami biogennymi, przedostają się głównie ze spływem powierzchniowym pestycydy na erodowanych cząsteczkach gleby. W okresie, kiedy gleba jest odsłonięta i poddana zabiegom agrotechnicznym (orka, bronowanie) występuje silna erozja i odpływ biogenów i pestycydów. W okresie wegetacji roślin ilość erodowanej gleby jest mniejsza i zależy od jej spoistości i stopnia pokrycia roślinnością.

Obok typowo obszarowych źródeł zanieczyszczenia wód pestycydami dużą rolę odgrywają inne bezpośrednie źródła:

- przedostawanie się pestycydów do wody pod działaniem wiatru w czasie traktowania pól i lasów sąsiadujących ze zbiornikami,
- z wodami w sieci melioracyjnej,
- przez migrację z wodą opadową,
- inne przypadkowe zrzuty wynikające z niskiej kultury ich stosowania (np. mycie opryskiwaczy bezpośrednio w wodach).

Niewiele miejscowości gminy Płońska, w tym głównie pojedyncze gospodarstwa, korzystają z wodociągów lokalnych opartych na indywidualnych studniach kopanych. Studniami tymi ujmowane są do eksploatacji wody gruntowe. W części miejscowości z wodociągowanych studnie te pełnią rolę ujęć wody na potrzeby gospodarstw rolnych (pojenie bydła i trzody, nawodnienia) lub, co jest niezwykle groźne, zdarzają się przypadki zamiany nieeksploatowanych starych studni kopanych na śmietniki czy szamba.

Ujęcia wody gruntowej stanowią zwykle płytkie studnie kopane posiadające złą wodę pod względem bakteriologicznym, co stwarza bezpośrednie zagrożenie powstawania chorób zakaźnych przewodu pokarmowego. Również pod względem chemicznym jakość wód ze studni kopanych nie jest dobra. Głównym czynnikiem skażającym są azotany, które stanowią bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia niemowląt wywołując sinicę.

Stan ten w pełni potwierdzają badania wody ze studni kopanych prowadzone przez służby sanitarne.

Skażenie płytkich warstw wodonośnych związane jest z małą miąższością

warstwy filtrującej i jest konsekwencją stosowania nawozów mineralnych, prowadzenia niewłaściwej gospodarki ściekowej (brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków, stąd też znaczna ilość ścieków trafia do gruntu i wód powierzchniowych), a przede wszystkim jest konsekwencją nieprawidłowego gospodarowania ściekami i gnojowicą na posesjach wiejskich - odprowadzanie ścieków do niewykorzystywanych studni kopanych, nieszczelne szamba, brak płyt gnojowych, niewłaściwa lokalizacja studni, składowisk obornika i innych odpadów itp.

Służby sanitarne prowadzą badania wody w studniach kopanych na terenie poszczególnych gmin, również gminy Płońska.

Z badań wody w studniach kopanych wynika, że zawartości poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń są bardzo zróżnicowane i w wielu studniach woda nie nadaje się do picia i potrzeb gospodarczych ze względu na przekroczenia zawartości wskaźników fizycznych, chemicznych i bakteriologicznych.

6.3. Zagrożenia dla jakości powietrza.

Gmina Płońska ze względu na swój rolniczy charakter nie jest obszarem szczególnie zagrożonym pod względem zanieczyszczenia powietrza. Zanieczyszczenie powietrza powstaje tu głównie w wyniku emisji z energetycznego spalania paliw. Ogrzewanie budynków mieszkalnych odbywa się z indywidualnych kotłowni, przy czym spalane są z reguły paliwa stałe (węgiel, koks) o znacznych zawartościach substancji powodujących emisję zanieczyszczeń do powietrza. W gminie Płońska prowadzona jest gazyfikacja. Sieć gazowa wykonana jest w Płońscy i Gródkach. Pozostała część gminy nie jest jeszcze zgazyfikowana, stąd też w sezonie grzewczym emisja z palenisk domowych w zwartej zabudowie wielu wsi może być odczuwalna.

Istotnym źródłem emisji o charakterze liniowym jest emisja zanieczyszczeń ze źródeł mobilnych (środki transportu).

Nieliczne i niezbyt wielkie, jeżeli chodzi o emisję zanieczyszczeń do powietrza, są zakłady znajdujące się na terenie gminy.

Wydano następujące decyzje o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza dla zakładów:

- Decyzją OS.VI.7643.45/93 z 2.10.1993 r. Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Handlowemu DRO-MINEX Sp. z o.o. w Żurominie dla kotłowni Gorzelni Rolniczej w Turzy Małej określono do 31.12.1997 r. dopuszczalne wielkości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza przez emitor murowany o wysokości 32,5 m . Decyzja utraciła swą ważność, użytkownik kotłowni zgodnie z obowiązującymi przepisami winien uzyskać aktualną decyzję o dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- Decyzją OS.VI.7643.74/94 z 27.09.1994 r. Przedsiębiorstwu Produkcyjno-Usługowo Wdrożeniowemu TRANS Sp. z o.o. w Rutkowicach określono do 31.12.1999 r. dopuszczalne wielkości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza przez:
 - emitor ceramiczny Gorzelni w Rutkowicach o wysokości 24,0 m,
 - emitor stalowy kotłowni osiedlowej o wysokości 35,0 m .

6.4. Zagrożenia akustyczne.

Hałas na terenie gminy powstaje głównie w wyniku środków transportu oraz urządzeń i maszyn rolniczych. Na terenie gminy nie istnieją zakłady szczególnie uciążliwe ze względu na emisję hałasu.

Hałas emitowany na zewnątrz obiektów przy gorzelniach, stacjach paliw, mechaniki pojazdowej, piekarni czy innych tego typu zakładach związany jest głównie ze środkami transportu. Generalnie brak zakładów przemysłowych, w tym szczególnie uciążliwych pod względem hałasu, nie powoduje potrzeby ustalania dopuszczalnych norm hałasu decyzjami.

Hałas komunikacyjny, tak jak wszędzie, może stwarzać pewne uciążliwości. W przypadku gminy Płońnica może on być szczególnie uciążliwy dla mieszkańców wsi położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej, to jest dla wsi: Gródki i Wielki Łęck lub w nieco mniejszym stopniu wzdłuż dróg powiatowych, dla wsi: Płońnica, Mały Łęck, Jabłonowo, Niechłonin, Zalesie. Uciążliwość i ujemne oddziaływanie związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń zawsze zależą od rodzaju drogi, a tym samym natężenia ruchu oraz stanu technicznego pojazdów.

6.5. Inne zagrożenia.

Znaczącym źródłem są zanieczyszczenia pochodzące z niewłaściwego składowania odpadów bytowo-gospodarczych. W gminie są tylko dwie oczyszczalnie ścieków ogólno-komunalnych, z czego jedna jest oczyszczalnią zakładową i obsługuje tylko Zespół Szkół Rolniczych w Gródkach wraz z pobliskimi budynkami wielorodzinnymi. Druga obsługuje jedynie miejscowość Płońnica. Ścieki socjalno-bytowe z pozostałych terenów gminy gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych.

W przypadku gromadzenia ścieków w zbiornikach bezodpływowych bardzo często trafiają one na pola w pobliżu domostw lub też wylewane są do rowów stwarzając zagrożenie dla gruntu, wód powierzchniowych i podziemnych.

Spotyka się również w zwodociągowanych miejscowościach sytuacje wręcz niedopuszczalne, kiedy nieużywane studnie kopane zamieniane są na zbiorniki ścieków bądź innych nieczystości.

7. Stan prawny gruntów.

Tabela 28. Stan prawny gruntów na terenie gminy Płońska.

Grupa Rejestrowa	Właściciele gruntów	Powierzchnia ogółem w ha
1.	Skarb Państwa	4 967
	w tym:	
	a) Grunty Zasobu Własności Rolnej SP	1 949
	b) Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego	2 806
	c) Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyjątkiem PGL	-
	d) Pozostałe grunty SP	212
2.	Grunty SP Przekazane w użytkowaniu wieczystym	34
3.	Grunty państwowych osób prawnych	83
4.	Grunty gmin i związków międzygminnych	235
	w tym:	
	a) zasób gruntów komunalnych	23
	b) grunty komunalne w zarządzie lub posiadaniu jednostek organizacyjnych gmin i związków międzygminnych	-
	c) pozostałe grunty gmin i związków międzygminnych	212
5.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w wieczyste użytkowanie	7
6.	Grunty, które są własnością samorządowych os. prawnych oraz grunty, których wł. są nieznani	-
7.	Grunty osób fizycznych	10 846
	w tym:	
	a) grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw indywidualnych	10 594
8.	Grunty spółdzielni	9
9.	Grunty kościołów i zwrotów wyznaniowych	11
10.	Grunty wspólnot gruntowych	25
11.	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych	92

	w użytkowanie	
12.	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	-
13.	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	6
14.	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób nie wymienionych w pkt 1-14	1
	RAZEM	16 316
	Powierzchnia wyrównawcza	7
	RAZEM	16 323

Źródło: Opracowanie Urzędu Gminy w Płońscy.

8. Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

a) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. nr 92 poz. 880 z póź. zm.)

- Welski Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Wkry,
- Natura 2000 Doliny Wkry i Mławki (kod obszaru PLB 140008),
- pomniki przyrody wymienione w rozdziale nr 3.

b) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. z 2001 r. nr 110 poz. 1190)

Na terenie gminy ochronie podlegają złoża kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska związanych z wykonywaniem prac geologicznych i wydobywania kopalin, opisanych w rozdziale nr 3.

c) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o gruntach rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz. U. z 1995 r. nr 16 poz. 78 ze zmianami)

Ochrona gruntów na terenie gminy polega na ograniczeniu przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, zachowaniu torfowisk i naturalnych zbiorników wodnych.

d) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003 r. nr 162 poz. 1568)

Ochronie i opiece podlegają zabytki nieruchome, ruchome i archeologiczne. Opis obiektów i terenów chronionych zawarty w rozdziale nr 4.

e) Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2001 r. nr 1152 poz. 1229 ze zmianami)

Ochronie podlegają wody, ujęcia wód wraz z ustalonymi strefami ochronnymi, obszary zagrożone powodzią. Obszary takie występują zwłaszcza w dolinie rzeki Wel.

9. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Na terenie gminy Płońska nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

10. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.

Na terenie gminy Płońska występują złoża:

- „Gralewo”,
- „Niechłonin”,
- „Niechłonin II”,

o których mowa w rozdziale nr 3.

11. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Płońska występują złoża: „Gralewo” i „Niechłonin” objęte terenami górniczymi.

12. Stan systemów komunikacji.

12.1. Komunikacja drogowa

W granicach administracyjnych gminy Płońska układ komunikacji drogowej tworzą drogi:

- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne.

W układzie nadrzędnym łączącym obszar gminy z systemem drogowym kraju i województwa znajduje się droga wojewódzka nr 544 (Brodnica) – Lidzbark – Działdowo – (Mława – Przasnysz – Ostrołęka) dla której plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego zakłada klasę techniczną G.

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się następujące drogi :

Tabela 29. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Płońska.

Nr drogi powiatowej	Nazwa drogi	Klasa
1255 N	Dąbrówno – Tuczek – Płońska – Gródki	Z
1282 N	dr. pow. 1255 N – Gralewo – Gralewo Stacja	L
1286 N	dr. woj. 544 – Koty – Płońska	L
1288 N	Wielki Łęck – Płońska – Burka	Z
1290 N	Płońska – Prioma – dr. Woj. 544	L
1294 N	dr. woj. 544 Cibórz – Dłutowo – Jabłonowo	Z
1300 N	Zalesie – Niechłonin	L
1302 N	Zalesie – gr. Woj. (Sarnowo)	L
1304 N	dr. woj. 544 Jabłonowo – Niechłonin – Narzym – Wola	Z
1359 N	dr. pow. 1294 N – Zalesie – gr. wojew. (Zielona)	Z
1361 N	dr. woj. 544 Gródki – Niechłonin – granica woj. (Szronka)	L
1373 N	dr. pow. 1263 N Gralewo – Turza Wielka – Filice (dr. woj. 542)	Z

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg Powiatowych.

Ze względu na zły stan techniczny nawierzchni dróg o numerach: 1282N, 1290N, 1300N, 1302N, 1359N dopuszczalna całkowita masa pojazdu mogącego się po nich poruszać wynosi 10 ton, a na drodze 1304N (odcinek Niechłonin – Gnojno) 16 ton. Ponadto w ciągu drogi powiatowej nr 1304 N znajduje się most nad rzeką Wkra o ograniczonej nośności do 15 ton.

Układ uzupełniający tworzą drogi gminne, pełniące funkcje dojazdowe do jednostek osadniczych i nieruchomości. Na przestrzeni 9 lat przybyło w ponad 17 km dróg gminnych jednak zmalała ilość dróg o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej. Większość dróg tworzących w gminie układ uzupełniający wymagają poprawienia stanu technicznego dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców.

Tabela 30. Dane charakteryzujące drogi gminne w gminie Płońnica.

DROGI PUBLICZNE GMINNE	w 2004	w 1995
Drogi gminne ogółem	113,4 km	96 km
Drogi gminne o nawierzchni twardej ulepszonej	17,90 km	28,00 km
Drogi gminne o nawierzchni twardej	19,50 km	28,00 km
Drogi gminne o nawierzchni gruntowej	76,30 km	40 km

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS w Olsztynie.

12.2. Komunikacja kolejowa

Na styku gminy Płońnica i Rybno przebiega magistrala kolejowa dwutorowa zelektryfikowana I rzędu nr 9 (E-95), relacji Warszawa-Działdowo-Iława-Gdynia. Na terenie gminy odcinek ma długość około 3km, pozostała część terenu kolejowego leży administracyjnie w gminie Rybno, niemniej obsługuje północny region gminy Płońnica.

Przez środkową część gminy przebiega linia kolejowa jednotorowa niezelektryfikowana relacji Działdowo-Brodnica. Do gminy należy stacja kolejowa w Płońnicy i przystanek kolejowy Prioma. Gminę obsługuje również przystanek Pierławki, należący administracyjnie do gminy Działdowo. Stacja Płońnica posiada trzy tory: dwa główne dla pociągów pasażerskich oraz trzeci tor boczny ładunkowy. Przystanek Prioma posiada jeden tor z peronem.

13. Stan infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

13.1. Gospodarka wodno – ściekowa.

Gospodarka wodno-ściekowa w gminie Płońska jest obecnie tylko częściowo uregulowana. Gmina posiada bowiem prawie pełen stopień zwodociągowania (93 % mieszkańców gminy jest objętych siecią wodociągową), natomiast brak infrastruktury w postaci sieci kanalizacji sanitarnej.

a) wodociągi.

Gmina Płońska zaopatrywana jest w wodę za pomocą 5 publicznych systemów wodociągowych – systemy ujęcia, uzdatniania i rozprowadzania wody. Udokumentowane zasoby wód podziemnych na terenie gminy w kategorii „B” eksploatowane są z poziomu czwartorzędowego. Wody użytkowego poziomu wodonośnego ujmowane studniami głębinowymi odznaczają się generalnie bardzo dobrą jakością.

Tabela 31. Wykaz ujęć wodnych na terenie gminy Płońska.

Lokalizacja	Użytkownik	Nr studni	Głębokość [m]	Wydajność [m³/d]	Obsługiwane miejscowości
1	2	3	4	5	6
Płońska (wodociąg publiczny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	86	1224	Płońska
		II	76	1608	
Gródki (wodociąg publiczny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	91	672	Gródki
		II	91	2112	
Jabłonowo (wodociąg publiczny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	81	2040	Jabłonowo, Zalesie, Gruszka, Niechłonin
		II	85	2040	
Wielki Łęck (wodociąg publiczny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	57	1560	Wielki Łęck, Przełęk, Mały Łęck, Turza Mała
		II	74	3120	
Skurpie (wodociąg publiczny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	85	1104	Skurpie, Turza Wielka, Rutkowice, Prioma
Turza Mała (wodociąg prywatny)	Zakład Usług Wodnych Mława	I	67	1560	gorzelnia

Rutkowice (prywatny)					gorzelnia

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Płońsku.

Według danych GUS z 2007 roku, obecnie na terenie gminy Płońsk długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej wynosi 91,5 km. Z sieci wodociągowej korzysta 4 795 osób. Na terenie gminy istnieje 1 117 szt. połączeń wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Dwie wsie: Gralewo i Murawki są zaopatrywane w wodę z wodociągu z gminy Rybno (Koszelewo).

b) kanalizacja.

Na terenie gminy Płońsk ścieki pochodzą z następujących źródeł:

- bytowo-gospodarcze od ludności miejscowej,
- bytowe pochodzące z turystyki,
- przemysłowe z zakładów produkcyjnych i zakładów usługowych
- rolnicze z produkcji rolnej i zakładów przetwórstwa rolniczego.

Ścieki bytowo-gospodarcze pochodzące od ludności miejscowej zbierane są systemem kanalizacji sanitarnej tylko częściowo. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi tylko 9 768 mb, w tym: 7 757 mb kanałów sanitarnych grawitacyjnych i 2 011 mb rurociągów tłocznych (na podstawie danych z Urzędu gminy Płońsk z 2007r.). Do tej pory wykonano 4 przepompownie kanalizacyjne i 169 przykanalików.

Na terenie gminy Płońsk istnieje 169 połączeń sieci kanalizacji sanitarnej do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Istniejąca sieć kanalizacyjna obejmuje tylko Płońsk.

Na terenie gminy istnieją dwie oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne ścieków komunalnych w miejscowości Płońsk i Gródki.

Tabela 32. Wykaz istniejących oczyszczalni ścieków na terenie gminy Płońska.

Miejscowość	Użytkownik	Odbiornik	Przepustowość [m³/d]	Data ważności pozwolenia wodnoprawnego
Płońska	Urząd Gminy Płońska	Rów melior. R-B uchodzący do Płońniczanki	Qśr = 150,0 Qmax = 450,0	31.03.2024
Gródki	Zespół Szkół Rolniczych CKP, oczyszczalnia zakładowa	Row melior. R-5 uchodzący do Wkry	Qśr = 120,0 Qmax = 168,0	31.12.2015

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Płońscy.

Gminna oczyszczalnia ścieków w Płońscy została wybudowana w 2003r. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi 450,0 m³ ścieków na dobę (średnia 150,0 m³/d). Układ technologiczny oczyszczalni składa się z następujących urządzeń:

- punkt zlewny,
- zintegrowane urządzenie do mechanicznego podczyszczania ścieków,
- zbiornik wyrównawczy,
- komora osadu czynnego,
- komora chemicznej koagulacji,
- stacja odwadniania osadu.

W 2004 roku oczyszczalnia na mocy pozwolenia wodnoprawnego, uzyskała zezwolenie na odprowadzanie ścieków do rowu melioracyjnego R-B w km 1+155 stanowiącego dopływ rzeki Płońniczanki. Pozwolenie ważne jest do marca 2024 roku.

Dopuszczalne stężenie zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do odbiornika, w trakcie normalnej pracy oczyszczalni powinno wynosić:

- BZT5 – 25 g O₂/m³;
- ChZTcr – 125 g O₂/m³;
- zawiesina ogólna - 35 g/m³.

Osady ściekowe powstające w wyniku procesu technologicznego będą zagospodarowane na istniejącej kompostowni osadów we wsi Zakrzewo w gminie Działdowo.

Druga oczyszczalnia ścieków komunalnych położona jest w m. Gródki, którą wybudowano na potrzeby Zespołu Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego i pobliskich wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi 168,0 m³ ścieków na dobę (średnia 120,0 m³/d).

Układ technologiczny oczyszczalni składa się z następujących urządzeń:

- przepompownia ścieków,
- osadnik gnilny,
- osadnik Imhoffa,
- złoża biologiczne,
- osadnik wtórny.

W 2002 roku oczyszczalnia na mocy pozwolenia wodnoprawnego, uzyskała zezwolenie na odprowadzanie ścieków do rowu melioracyjnego R-5 o długości 1 800 m mającego ujście do rzeki Wkry. Pozwolenie warunkowe ważne jest do końca 2015 roku.

Dopuszczalne stężenie zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do odbiornika, w trakcie normalnej pracy oczyszczalni powinno wynosić:

- BZT5 – 40 g O₂/m³;
- ChZTcr – 150 g O₂/m³;
- Zawiesina ogólna - 50 g/m³.

Pozostałe nieczystości płynne, w tym te pochodzące z turystyki, usług i rolnictwa, odwożone są wozami asenizacyjnymi do istniejącej oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy funkcjonują podmioty obsługujące zbiorniki bezodpływowe, które zasięgiem działania obejmują całą gminę.

Zdecydowana większość istniejących zbiorników bezodpływowych jest nieszczelna, a część gospodarstw w ogóle ich nie posiada. Brak urządzeń oczyszczających i gromadzących ścieki powoduje, że są one często bezpośrednio odprowadzane do rowów melioracyjnych, zanieczyszczając okoliczne ciek wodne. Zwiększa to zagrożenie zanieczyszczenia środowiska ściekami bytowymi. Brakuje również systemu rejestracji urządzeń gospodarki wodnej i ściekowej, systemu kontroli zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych.

13.2. Gazownictwo.

Gmina Płońska zaopatrywana jest w gaz z krajowego systemu sieci gazowych, od węzła Rembelszczyzna k. Warszawy, współpracującego z układem dosyłowym gazu importowanego z Europy Wschodniej.

W centralnej części obszaru gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100 PN 6,3 MPa relacji Działdowo - Lidzbark. We wsi Gródki zrealizowane jest odejście do stacji redukcyjno-pomiarowej I° redukującej ciśnienie z 5,0 MPa na ciśnienie średnie 0,4 MPa.

Gazyfikacja gminy przebiega na ciśnieniu średnim, a redukcja gazu do wysokości ciśnienia użytkowego następuje u odbiorcy, za pomocą reduktorów domowych na węzłach redukcyjno-pomiarowych.

Gaz ziemny doprowadzony jest jedynie do dwóch wsi: Płońska i Gródki. Długość czynnej sieci rozdzielczej na terenie gminy wynosi 9 270 mb (stan z 2007r.), a liczba przyłączy – 133 sztuki. Gaz wykorzystywany jest dla potrzeb komunalno-bytowych i ogrzewnictwa.

Pozostali mieszkańcy gminy korzystają do celów socjalnych i grzewczych z gazu propan-butan dowożonego w butlach bądź zbiorników napełnionych gazem płynnym. Punkty wymiany butli znajdują się we wsiach: Płońska, Prioma, Skrupie.

Tabela 33. Dane charakteryzujące urządzenia sieciowe – gazowe oraz zużycie gazu w gminie Płońska.

Gmina Płońska – dane za lata 2000-2007.		
1.	długość czynnej sieci ogółem	25 501m
2.	długość czynnej sieci przesyłowej	11 020m
3.	długość czynnej sieci rozdzielczej	14 481 m
4.	czynne połączenia do budynków	201 szt.
5.	odbiorcy gazu	166 gosp. dom.
6.	zużycie gazu w tys. m ³	151,30 tys. m ³
7.	ludność korzystająca z sieci gazowej	590 osób

źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

13.3. Energetyka ciepła.

Wszystkie obiekty w gminie zaopatrywane są w ciepło z kotłowni indywidualnych i 1 lokalnej, ogrzewającej 4 bloki. Podstawowym nośnikiem energii w tych kotłowniach jest nadal węgiel. Dodatkowym źródłem energii jest gaz ziemny. Obecnie (2007r.) w całej gminie tylko 59 odbiorców gazu ogrzewa mieszkania gazem. Wykorzystanie powszechne gazu napotyka obecnie na barierę cenową samego gazu, jak też wysokich kosztów instalacji wewnętrznej.

Zarówno gaz ziemny, gaz w butlach - paliwa czyste ekologicznie stopniowo wypierają węgiel.

Minimalny udział w grupie paliw ekologicznych ma na terenie gminy energia elektryczna, która służy prawie wyłącznie dla celów oświetleniowych. Brak danych odnośnie wykorzystywania na terenie gminy oleju opałowego.

13.4. Elektroenergetyka.

System elektroenergetyczny gminy Płońska oparty jest na linii średniego napięcia SN 15 kV, z powiązaniem z dwoma punktami węzłowymi – stacjami transformatorowymi 110/15 kV w Lidzbarku Welskim i Działdowie.

Obsługa użytkowników realizowana jest poprzez linie niskiego napięcia podłączone do trafostacji słupowych i murowanych. Zaopatrzenie w energię elektryczną prowadzone jest liniami napowietrznymi średnich napięć 15 kV, wyposażonej w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Ze stacji tych energia doprowadzana jest do indywidualnych odbiorców za pośrednictwem miejscowych linii niskiego napięcia 3 x 380/220 kV napowietrznych bądź kablowych. Wszystkie miejscowości gminy są zelektryfikowane i posiadają od jednej do kilku stacji transformatorowych.

Cała sieć elektryczna gminy, jak i cały system energetyczny poddawany jest stałej analizie w zakresie dostosowania do aktualnych potrzeb lokalnych, systematycznej modernizacji istniejących linii oraz przebudowie. Istniejąca sieć linii SN 15 kV nie wymaga rozbudowy, jedynie rozwój nowych funkcji może stworzyć konieczność budowy odgałęzień sieci rozdzielczej i budowy nowych stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

13.5. Energetyka wiatrowa.

Obecnie, na terenie gminy Płońska nie znajdują się żadne elektrownie wiatrowe ale są warunki terenowe do lokalizacji w/w.

13.6. Telekomunikacja.

Na terenie gminy znajdują się dwie centrale telefoniczne automatyczne o pojemności 1000 NN każda, zlokalizowane w Płońnicy i Niechłonie. Centrale te podłączone są do centrali nadrzędnej, tzn. do centrali automatycznej w Działdowie.

Na terenie gminy Płońska zlokalizowane są 4 obiekty telefonii komórkowej:

a) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL F1 – 1531 – TR4 w m. Rutkowie, zlokalizowana na działce nr 79;

b) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL F1 – 1544 – C11 w m. Niechłonie, zlokalizowana na działce nr 866/9;

c) stacja bazowa telefonii komórkowej PLUS GSM BT 4909 900 MHz w m. Przetyk Duży, zlokalizowana na działce nr 34/4;

d) stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL w m. Prioma, zlokalizowana na działce nr 78/3.

Poziom emisji dla tego rodzaju anten kształtuje się na poziomie powyżej 0,1 kV /m².

13.7. Melioracje i urządzenia wodne.

Na terenie gminy Płońska rzeki i rowy są uregulowane i w związku z rolniczym charakterem gminy pełnią funkcję w systemach melioracyjnych - odwodnieniowych bądź nawodnieniowych.

Na rzekach i rowach znajdują się liczne budowle hydrotechniczne, m.in. zastawki, przepusto-zastawki, progi, stopnie, bystrotoki, lewary i akwedukty.

Na rzece Wkrze-Działdówce znajdują się następujące budowle hydrotechniczne:

- w km 192+900 w m. Zdrojek jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 m i wysokości piętrzenia 2,0 m,

- w km 198+200 w m. Przełęk jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 m i wysokości piętrzenia 1,6 111,
- w km 202+760 w 111. Gnojenko jaz żelbetowy o świetle 2 x 4,0 111 i wysokości piętrzenia 2,2111.

Kompleksy zmeliorowane:

- Wielki Łęck – 1979r.; 365 ha - odwodnienia
- Działdówka Dolna I - 1964-67r.; 924 ha, w tym 549 ha użytków nawadnianych
- Prioma - 1979 r.; 122 ha
- Działdówka Dolna II - 1967-70r.; 939 ha, w tym 335 użytków nawadnianych
- Dłutowo-Jabłonowo – 1971r.; 658 ha
- Niechłonin-Zalesie - przed 1945 r., brak danych.

Na rzece Płońniczance znajdują się następujące budowle hydrotechniczne:

- W km 1+836 na rzece Płońniczance został wykonany jaz betonowy o świetle 3,0 m, który powinien podpiętrzać wodę do rzędnej 144,4 dla poboru na użytki zielone położone w dolinie.
- Jaz kieruje wodę do doprowadzalnika A w km 1+874. Na odcinku od km 1+836 do km 2+790 rzeka powinna spełniać rolę doprowadzalnika, gdyż woda kierowana do nawodnień doprowadzana jest z rzeki Wel poprzez Płońniczankę. Od wielu lat nie korzysta się z jazu do celów nawodnień.
- 6 stopni betonowych o wysokości po 0,5 m i szerokości w granicach 1,0 - 1,8m.

Dopływami Płońniczanki są rowy główne:

- doprowadzalnik "A" o powierzchni zlewni 3,5 km²,
- rów B-I spod Małego Łęcka o powierzchni zlewni 8,0 km²,
- rów B spod Płońnicy o powierzchni zlewni 15,0 km²,
- rów C spod Turzy Wielkiej o powierzchni zlewni 41,0 km².

Do rzeki Płońniczanki w km 2+790 uchodzi również doprowadzalnik "A", który należy do cieków podstawowych. Trasa jego przebiegu: od zalewu rzeki Wel w miejscowości Grabacz, w dół przez grunty wsi Koszelewy, Koszelewki, Murawki oraz Płońnicy.

Ogólna długość doprowadzalnika "A" wynosi 7220 m. Głównym jego przeznaczeniem jest doprowadzanie wody przede wszystkim do stawów rybnych położonych w jego dolinie, a także do nawodnień trwałych użytków zielonych znajdujących się poniżej km 3+400 do km 7+220 na gruntach wsi Murawki i Płońska.

Stan techniczny doprowadzalnika jest dobry tylko na odcinku od 0+00 do 3+400, tj. na odcinku doprowadzającym wodę do stawów rybnych. Poniżej km 3+400 stan jest zróżnicowany, chodzi tu przede wszystkim o stan skarp, które zatraciły wymagane nachylenie 1:1,5 oraz występujące lokalnie przewężenie spowodowane niszczeniem dna i skarp przez pasące się bydło, tam gdzie trasa przebiega przez pastwiska.

Na doprowadzalniku znajdują się różne budowle piętrzące, tj. zastawki, przepusto-zastawki. W związku z niezbyt dobrym stanem doprowadzalnika od kilku lat nie prowadzi się nawodnień na w/w gruntach.

W związku z brakiem konserwacji większość rowów i systemów melioracyjnych nie spełnia swego zadania zwłaszcza w górnych partiach zlewni i tak:

- rów A spod Turzy Małej - dolina cieku w jego górnym biegu jest zabagniona, porośnięta krzakami łoży i roślinnością bagienną,
- rów B spod Płońnicy wraz z systemem rowów bocznych - wszystkie rowy są wypłycone i nie spełniają swoich funkcji.

Kompleksy zmeliorowane:

- Płończanka 376 ha gruntów - 1976r.
- Wel- Cibórz 270 ha (w części terenów gminy) - 1966r.

Niewątpliwie następstwem wykonanych do tej pory melioracji jest zakłócenie cyklu hydrologicznego na sieci hydrograficznej otwartej:

- trwałe obniżenie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
- zmniejszenie odpływów niżówkowych na rzekach,
- zanik przepływów na ciekach niższego rzędu,
- wzrost koncentracji zanieczyszczeń wód płynących i stojących.

Wprowadzenie gwałtownych zmian w korycie Wkry-Działdówki pociągnęło za sobą daleko idące skutki natury ekologicznej. Prace melioracyjne obok doraźnych wartości przyniosły zniszczenie warunków wilgotnościowych panujących na tym

obszarze, zniszczenie walorów krajobrazowych poprzez likwidację naturalnych meandrów rzeki, mokradeł w dolinie, zadrzewień łęgowych. Obszar pocięty regularną siecią rowów, koryto rzeki zamienione w kanał, są elementami obcymi środowisku.

Dla zapewnienia ekologicznych walorów środowiska, konieczne jest przy prowadzeniu dalszych zabiegów melioracyjnych, zwrócenie uwagi na możliwość osiągnięcia tych samych lub zbliżonych efektów przez zastosowanie zabiegów fitomelioracyjnych albo ich całkowite zaniechanie.

Lokalizację terenów zdrenowanych oraz budowli hydrotechnicznych zawiera rysunek nr 1.

13.8. Gospodarka odpadami.

Gmina Płońska korzysta ze składowiska w miejscowości Zakrzewo (gmina Działdowo). Składowisko to spełnia rolę składowiska związkowego dla gmin zrzeszonych w Ekologicznym Związku Gmin „Działdowszczyzna”, tj. dla miasta Działdowo oraz gmin Działdowo, Płońska i Iłowo-Osada. W ramach istniejącego porozumienia związkowego gminy partycypują w kosztach jego eksploatacji i rozbudowy w stopniu ustalonym w porozumieniu. Składowisko ma uregulowany stan formalno-prawny. Powstało w 1998r. na obszarze 5 ha jako nowoczesny obiekt, składający się z jednej kwatery o pojemności 70.000m³, zbiornika odcieków i pełnej infrastruktury wodnej, elektrycznej i drogowej. Składowisko to zostało w planie wojewódzkim zakwalifikowane jako rejonowe. Inwestycję tą zrealizowano ze środków własnych członków Związku. W 2006 r. oddano do użytku II kwaterę o pojemności 60.500 m³. Składowisko posiada zezwolenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego ważne do 9.10.2016r.

Od 2000 roku EZG „Działdowszczyzna” (a tym samym gmina Płońska) podjął się realizacji projektu pt. „Organizacja selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła”.

System selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” oparty jest w zabudowie jednorodzinnej w miastach i na obszarach wiejskich na kolorowych:

- a) workach 120 l do segregacji papieru i plastiku
- b) workach 80 l do segregacji szkła
- c) pojemnikach specjalistycznych 120 l (do plastiku, szkła i papieru)

Worki i pojemniki są w trzech różnych kolorach z przeznaczeniem na: zielony – szkło, niebieski – papier, żółty – plastik.

W 2003 roku EZG „Działdowszczyzna” wdrożył program selektywnej zbiórki baterii i akumulatorów małogabarytowych zawierających substancje niebezpieczne a rok później - program pilotażowy zbiórki bioodpadów.

Od 1 października 2006 roku na terenie Składowiska Odpadów Komunalnych Zakrzewie utworzono 2 punkty zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego od mieszkańców.

Od 2007 roku EZG wdrożył program zbiórki przeterminowanych leków w aptekach i punktach aptecznych zostały rozstawione specjalistyczne pojemniki, do których mieszkańcy mogą wrzucać przeterminowane leki.

14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

Do atutów gminy zaliczyć można:

- nieskażone środowisko naturalne;
- wysoki poziom rolnictwa (korzystna struktura agrarna i duży udział gruntów we własności prywatnej);
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, w szczególności sieć:
 - energetyczna
 - telefoniczna
 - wodociągowa
- prawidłowo rozwinięta działalność oświatowa;
- sprawnie funkcjonowanie administracji gminnej;
- wysoki poziom nakładów inwestycyjnych.

Słabe strony gminy:

- brak infrastruktury rekreacyjno – turystycznej;
- peryferyjne położenie gminy, z którym wiąże się konieczność korzystania z różnych instytucji (np. bank, szpital) poza terenem gminy;
- w niewystarczającym stopniu rozwinięta sieć kanalizacyjna oraz niewystarczająca ilość oczyszczalni ścieków;
- w niewystarczającym stopniu rozwinięta sieć gazowa;
- niskie kwalifikacje mieszkańców z czym wiąże się wysokie bezrobocie;

- niskie uprzemysłowienie gminy;
- niski poziom lesistości.

Do głównych potrzeb gminy i jej mieszkańców należą:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, w szczególności rozwój sieci kanalizacyjnej i budowa nowych oczyszczalni ścieków oraz poprawa nawierzchni dróg w gminie;
- walka z bezrobociem poprzez rozwój przedsiębiorczości i stworzenie nowych stanowisk pracy na terenie gminy. Możliwość podnoszenia kwalifikacji osób pozostających bez pracy;
- ogólna poprawa jakości życia mieszkańców gminy;
- dalszy rozwój oświaty;
- dostosowanie rolnictwa do wymogów rynku i przetwórstwa;
- zwiększenie lesistości gminy.

Możliwości rozwoju gminy:

- nieskażone środowisko naturalne gminy oraz wysoki poziom rolnictwa, umożliwiają rozwój rolnictwa ekologicznego oraz agroturystyki;
- rozwój osadnictwa możliwy dzięki dużej ilości uzbrojonych terenów przeznaczonych pod budownictwo jednorodzinne oraz rozwiniętej działalności oświatowej w gminie;
- pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych oraz środków państwowych i unijnych w celu rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa;
- rozwój turystyki i rekreacji na terenach o dużych walorach krajobrazowych i kulturowych.

15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Do zadań ponadlokalnych wynikających z opracowanych programów wojewódzkich oraz innych opracowań w tym także wynikające z przyjętych w planie województwa kierunkach rozwoju (zatwierdzonego uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002r.) należą w obszarze gminy Płońnica:

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 544 Brodnica- Działdowo – Mława do parametrów technicznych klasy G;
- modernizacja dróg układu uzupełniającego do wymaganych klas technicznych;
- modernizacja linii kolejowych: Działdowo – Chojnice i Działdowo- Nidzica – Wielbark – Ostrołęka;
- wdrożenie programu ochrony Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000;
- opracowanie planu ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego.

Spis tabel.

Tabela 1. Struktura dochodów gminy na przestrzeni ostatnich lat (2005-2007)	
kształtowała się następująco:	8
Tabela 2. Dochody gminy na tle powiatu działdowskiego i województwa warmińsko – mazurskiego w 2007 roku:	10
Tabela 3. Wydatki zrealizowane w 2007r. wg działów.	11
Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów w gminie Płońska (wg danych z 1 stycznia 2008r.).	23
Tabela 5. Struktura gruntów ornych (wg danych z 2008r.).	25
Tabela 6. Kompleksy przydatności rolniczej gleb w gminie Płońska.	26
<i>Tabela 7. Udokumentowane złoża surowców mineralnych</i>	31
Tabela 8. Struktura użytkowania gruntów w granicach Welskiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Płońska.	36
Tabela 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Płońska.	37
Tabela 10. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków (stan na 15. XI.2006r.)	46
Tabela 11. Obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków (stan na 31.XII.2007r.)	47
Tabela 12. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru.....	50
Tabela 13. Struktura wieku ludności gminy w kolejnych latach oraz udział procentowy.	53
Tabela 14. Szkoły podstawowe i gimnazjum – liczba uczniów i etatów.	57
Tabela 15. Zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkoły podstawowe i gimnazjum.	57
Tabela 16. Problemy uczniów w środowisku szkolnym.	58
Tabela 17. Poziom wykształcenia na terenie gminy Płońska.....	61
Tabela 18. Liczba pacjentów korzystających z opieki zdrowotnej.....	62
Tabela 19. Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w latach 2005 – 2007.....	67
Tabela 20. Zakres świadczeń rodzinnych w latach 2004 – 2007.	67
Tabela 21. Mieszkaniowy zasób komunalny gminy.....	68
Tabela 22. Potrzeby mieszkańców w kwestii przydziału mieszkań.....	69
Tabela 23. Liczba oraz kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych w kolejnych latach.	70

Tabela 24. Podmioty gospodarcze w Gminie Płońska.	78
Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon według wybranych sekcji (dane dla Gminy Płońska).....	79
Tabela 26. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON. ...	79
Tabela 27. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według wybranych sekcji PKD.	80
Tabela 28. Stan prawny gruntów na terenie gminy Płońska.	87
Tabela 29. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Płońska.....	90
Tabela 30. Dane charakteryzujące drogi gminne w gminie Płońska.....	91
Tabela 31. Wykaz ujęć wodnych na terenie gminy Płońska.....	92
Tabela 32. Wykaz istniejących oczyszczalni ścieków na terenie gminy Płońska.	94
Tabela 33. Dane charakteryzujące urządzenia sieciowe – gazowe oraz zużycie gazu w gminie Płońska.....	96

Spis rysunków:

Rysunek 1. Gmina Płońska.....	7
Rysunek 2. Udział dochodów własnych w ogólnych dochodach gminy Płońska na przestrzeni lat: 2000-2007.....	10
Rysunek 3. Powierzchnia użytków rolnych na terenie gminy Płońska w latach 2000-.....	24
Rysunek 4. Powierzchnia łąk i pastwisk na terenie gminy Płońska w latach 2000-2008.....	25
Rysunek 5. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy Płońska w latach 2000 – 2008r.	29
Rysunek 6. Liczba ludności faktycznie zamieszkałej w gminie Płońska w latach 1997-2007.....	52
Rysunek 7. Przyrost naturalny w Gminie Płońska i powiecie działdowskim w latach 2002-2007.....	53
Rysunek 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2002 – 2007.....	54
Rysunek 9. Prognoza liczby ludności.....	55
Rysunek 10. Poziom wykształcenia.	61

Rysunek 11. Rzeczywista liczba osób objętych świadczeniami według decyzji administracyjnych w latach 2003-2007.	64
Rysunek 12. Beneficjenci pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców. ...	65
Rysunek 13. Zmiany w liczbie osób objętych wsparciem z podziałem na zadania własne i zlecone.	65
Rysunek 14. Wydatki na pomoc społeczną w latach 2003 – 2007.	66
Rysunek 15. Udział osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w ogólnej liczbie mieszkańców.	69
Rysunek 16. Stopa bezrobocia w kraju, województwie i powiecie w 2006 i 2007.	73
Rysunek 17. Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku – stan na 31 grudnia 2006 i 2007.	74
Rysunek 18. Udział procentowy i liczba osób bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców w latach 2004 – 2007.	74
Rysunek 19. Bezrobotni według wieku – dane na dzień 31 grudnia 2007.	75
Rysunek 20. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy – dane na dzień 31 grudnia 2007.	76
Rysunek 21. Bezrobotni według wykształcenia – dane na dzień 31 grudnia 2007. ...	77
Rysunek 22. Bezrobotni według stażu pracy – dane na dzień 31 grudnia 2007.	77

Spis załączników graficznych:

1. Przyrodnicze obiekty i obszary objęte ochroną prawną.
2. Występowanie złóż surowców naturalnych.
3. Uwarunkowania kulturowe.
4. Układ komunikacji drogowej i kolejowej.
5. Infrastruktura techniczna.
6. Usługi publiczne na terenie gminy Płońnica.

Materiały wykorzystane przy opracowywaniu studium:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Płońska, powiat działdowski, województwo warmińsko- mazurskie. Część I. Uwarunkowania i diagnoza stanu zagospodarowania przestrzennego gminy. rok 1999 – 2000.
2. Plan gospodarki odpadami dla gmin członków ekologicznego związku gmin „Działdowszczyzna” na lata 2004 – 2008. Działdowo, 2004r.
3. Koncepcja kanalizacji sanitarnej z przepompowniami ścieków dla miejscowości Płońska, Rutkowice, Skurpie, Turza Mała, Mały Łęck i Gralewo. Olsztyn, luty 2001r.
4. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Płońska na lata 2004 – 2007. Płońska, 2004r.
5. Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Płońska do roku 2011.
6. Plan odnowy miejscowości Płońska. Płońska, wrzesień, 2007r.